

พฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนของประชาชนในเขตเทศบาลนครแหลมฉบัง
อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี

PUBLIC BEHAVIOR IN HOUSEHOLD WASTE DISPOSAL IN LAEM CHABANG
MUNICIPALITY AMPHOE SRIRACHA CHONBURI PROVINCE

ศกาวรรณ ทองอยู่

มหาวิทยาลัยบูรพา

2560

683466290

BUU :Thesis 59930007 independent study / recv: 10072561 10:09:48 / seq: 124

59930007_683466290

พฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนของประชาชนในเขตเทศบาลนครแหลมฉบัง
อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี

ศกาวรรณ ทองอยู่

งานนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต

กลุ่มวิชาการจัดการภาครัฐและภาคเอกชน
วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา

2560

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยบูรพา

683466290

BUU-IThesis 59930007 independent study / recv: 10072561 10:09:48 / seq: 124

PUBLIC BEHAVIOR IN HOUSEHOLD WASTE DISPOSAL IN LAEM CHABANG
MUNICIPALITY AMPHOE SRIRACHA CHONBURI PROVINCE

PAKAWAN THONGYOO

AN INDEPENDENT STUDY SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT OF
THE REQUIREMENTS FOR THE MASTER OF PUBLIC ADMINISTRATION
IN PUBLIC AND PRIVATE MANAGEMENT
GRADUATE SCHOOL OF PUBLIC ADMINISTRATION
BURAPHA UNIVERSITY

2017

COPYRIGHT OF BURAPHA UNIVERSITY

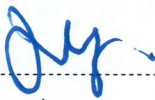

683466290

BUU iThesis 59930007 independent study / recv: 10072561 10:09:48 / seq: 124

คณะกรรมการควบคุมงานนิพนธ์และคณะกรรมการสอบงานนิพนธ์ได้พิจารณางาน
นิพนธ์ของ ผกาพรรณ ทองอยู่ ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต กลุ่มวิชาการจัดการภาครัฐและภาคเอกชน ของมหาวิทยาลัยบูรพา
ได้

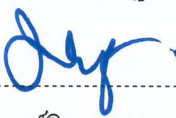
คณะกรรมการควบคุมงานนิพนธ์

..... อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
(อาจารย์ ดร. สุณี หงษ์วิเศษ)

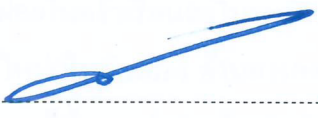
คณะกรรมการสอบงานนิพนธ์

..... ประธาน
(อาจารย์ ดร. สุปราณี ธรรมพิทักษ์)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. พงษ์เสฐียร เหลืองอลงกต)

..... กรรมการ
(อาจารย์ ดร. สุณี หงษ์วิเศษ)

วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจอนุมัติให้รับงานนิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต กลุ่มวิชาการจัดการภาครัฐและภาคเอกชน ของ
มหาวิทยาลัยบูรพา

..... คณบดีวิทยาลัยการ
บริหารรัฐกิจ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อานนท์ วงษ์แก้ว)
วันที่ ๑๓ เดือน ๑๒ พ.ศ. ๒๕๖๑

59930007: กลุ่มวิชา: การจัดการภาครัฐและภาคเอกชน; ปร.ม. (การจัดการภาครัฐและภาคเอกชน)

คำสำคัญ: พฤติกรรม, การจัดการขยะมูลฝอย, เทศบาลนครแหลมฉบัง อำเภอสรีราชา จังหวัดชลบุรี

ผกาพรรณ ทองอยู่: พฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนของประชาชนในเขตเทศบาลนครแหลมฉบัง อำเภอสรีราชา จังหวัดชลบุรี (PUBLIC BEHAVIOR IN HOUSEHOLD WASTE DISPOSAL IN LAEM CHABANG MUNICIPALITY AMPHOE SRIRACHA CHONBURI PROVINCE) คณะกรรมการควบคุมงานนิพนธ์: สุณี หงษ์วิเศษ ปี พ.ศ. 2560

การศึกษา เรื่องพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนของประชาชนในเขตเทศบาลนครแหลมฉบัง อำเภอสรีราชา จังหวัดชลบุรี โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพฤติกรรมจัดการขยะมูลฝอยและเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของพฤติกรรมจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนของประชาชนในเขตเทศบาลนครแหลมฉบัง อำเภอสรีราชา จังหวัดชลบุรี โดยจำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ในครัวเรือนต่อเดือน ระยะเวลาในการอยู่อาศัยในพื้นที่ และจำนวนสมาชิกในครัวเรือน โดยเก็บรวบรวมจากกลุ่มตัวอย่าง คือ ตัวแทนครัวเรือนในเขตเทศบาลนครแหลมฉบัง อำเภอสรีราชา จังหวัดชลบุรี จำนวน 400 ครัวเรือน สถิติที่ใช้ ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และใช้ t-test, One-way ANOVA ผลการศึกษา พบว่า พฤติกรรมจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนของประชาชนในเขตเทศบาลนครแหลมฉบัง อำเภอสรีราชา จังหวัดชลบุรี พบว่า โดยภาพรวมประชาชนมีพฤติกรรมจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนอยู่ในระดับปฏิบัติบางครั้ง เมื่อจำแนกตามรายด้าน พบว่า ด้านการนำกลับมาใช้ใหม่เป็นอันดับ 1 ด้านการลดการเกิดขยะมูลฝอยให้มีความสำคัญเป็นอันดับ 2 ด้านการคัดแยกขยะให้มีความสำคัญเป็นอันดับที่ 3 และผลการเปรียบเทียบพฤติกรรมจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือน พบว่า ประชาชนที่มี เพศ อายุ อาชีพ ระยะเวลาที่อาศัย และจำนวนสมาชิกในครัวเรือนต่างกันมีพฤติกรรมจัดการขยะมูลฝอยที่ไม่แตกต่างกัน แต่ประชาชนที่มีระดับการศึกษา รายได้ในครัวเรือนต่อเดือนต่างกัน มีพฤติกรรมจัดการขยะมูลฝอยแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

683466290

59930007: CONCENTRATION: PUBLIC AND PRIVATE MANAGEMENT; M.P.A.
(PUBLIC AND PRIVATE MANAGEMENT)

KEYWORDS: BEHAVIOR, WASTE MANAGEMENT, LAEM CHABANG
MUNICIPALITY SRIRACHA DISTRICT CHONBURI PROVINCE
PAKAWAN THONGYOO: PUBLIC BEHAVIOR IN HOUSEHOLD WASTE
DISPOSAL IN LAEM CHABANG MUNICIPALITY AMPHOE SRIRACHA CHONBURI
PROVINCE. ADVISORY COMMITTEE: SUNEE HONGWISSET, Ph.D. 2017

The purpose of this study was twofold. First, it aimed at examining public behavior in household waste disposal in Laem Chabang municipality. Amphoe Sriracha, Chonburi Province. Also, this study attempted to compare public behavior in household waste disposal as das classified by age, educational level occupation household income, period of residence in the area, and number of family members. The data were collected from 400 household living in Laem Chabang municipality, Amphoe Sriracha, Chonburi province. The statistical tests used the analyze the collected data included frequency, percentage, means, standard, t-test, and One-way ANOVA. The results from the study revealed that the subjects' household waste disposal was found to be at the level of "sometimes". When considering each factor, the subject placed most importance on recycling of waste, waste reduction and followed by waste segregation, respectively. Based on the results from the comparison, there were no significant differences in household waste disposal among the subjects of different gender, age, occupation, duration of residence, and number of family members. Statistically significant difference were found in household waste disposal among the subjects with different educational levels and monthly income at a significance level of 0.05 .

683466290

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาเรื่อง “พฤติกรรมกรรมการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนของประชาชนในเขตเทศบาลนครแหลมฉบัง อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี” สำเร็จลงได้ด้วยดี เนื่องจากได้รับการช่วยเหลืออนุเคราะห์ และให้คำปรึกษาเป็นอย่างดีมาจาก ดร.สุณี หงษ์วิเศษ อาจารย์ที่ปรึกษาในการจัดทำงานนิพนธ์ ที่ได้ให้คำแนะนำและตรวจแก้ไขปัญหาในทุก ๆ ด้านของการทำงานนิพนธ์ ส่งผลให้การศึกษาสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อการศึกษาครั้งนี้เป็นอย่างดี ผู้ศึกษาได้ขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณคณาจารย์วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา และคณาจารย์อื่น ๆ ทุกท่านที่กรุณาประสิทธิประสาทวิชา จนผู้ศึกษามีความรู้นำมาใช้ในการทำงานนิพนธ์ครั้งนี้เป็นอย่างดี และขอขอบพระคุณประชาชนทุกคนที่ได้ให้ความอนุเคราะห์ในการให้ข้อมูลตอบแบบสอบถามในครั้งนี้ ผลการศึกษาที่ได้จะเป็นประโยชน์ต่อประชาชน และเทศบาลนครแหลมฉบัง อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี

สุดท้ายนี้ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อ คุณแม่ และทุกคนในครอบครัว ที่ให้การสนับสนุนและเป็นกำลังใจที่สำคัญตลอดมา และเพื่อนนิสิตร่วมหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต กลุ่มวิชาการจัดการภาครัฐและภาคเอกชน รุ่น 11-1 ทุกท่าน ที่ให้ความช่วยเหลือตลอดมา จนกระทั่งวิจัยเล่มนี้เสร็จสมบูรณ์

ศกาวรรณ ทองอยู่

68346290

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ	ช
สารบัญตาราง	ฌ
สารบัญภาพ.....	ฎ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	3
สมมติฐานการวิจัย	4
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	4
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	5
ขอบเขตการวิจัย.....	5
นิยามศัพท์.....	6
บทที่ 2 แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	7
แนวความคิดเกี่ยวกับพฤติกรรมมนุษย์	7
แนวความคิดเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอย.....	9
นโยบายการจัดการขยะมูลฝอยในประเทศไทย	15
แนวความคิดการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลนครแหลมฉบัง	18
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	21
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	29

683466290

BUU-IThesis 59930007 Independent study / rev: 10072561 10:09:48 / seq: 124

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	29
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	31
การสร้างและตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ.....	31
การเก็บรวบรวมข้อมูล	33
การพิทักษ์สิทธิของกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย	33
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	33
เกณฑ์การแปลผล.....	34
บทที่ 4 ผลการวิจัย.....	35
ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของประชากร	35
ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์พฤติกรรมกรรมการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนของประชาชนในเขต เทศบาลนครแหลมฉบัง อำเภอสัตร์ราชา จังหวัดชลบุรี	38
ตอนที่ 3 ผลการเปรียบเทียบระดับของพฤติกรรมกรรมการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนของ ประชาชนในเขตเทศบาลนครแหลมฉบัง อำเภอสัตร์ราชา จังหวัดชลบุรี	45
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	55
สรุปผลการวิจัย	55
อภิปรายผล.....	56
ข้อเสนอแนะ	60
บรรณานุกรม	62
ภาคผนวก	65
ประวัติย่อของผู้วิจัย	71

68346290

สารบัญตาราง

หน้า

ตารางที่ 1 ปริมาณและอัตราขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้น ปี 2555-2559	2
ตารางที่ 2 ข้อมูลจำนวนครัวเรือนของเทศบาลนครแหลมฉบัง (สำนักทะเบียนราษฎรและบัตร เทศบาลนครแหลมฉบัง, 2560).....	30
ตารางที่ 3 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามสถานภาพส่วนบุคคล (n = 400)	35
ตารางที่ 4 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับเกี่ยวกับพฤติกรรมการจัดการ	38
ตารางที่ 5 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับเกี่ยวกับพฤติกรรมการจัดการ ขยะมูลฝอยในครัวเรือนของประชาชนในเขตเทศบาลนครแหลมฉบัง อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรีด้านการลดการเกิดขยะมูลฝอย	39
ตารางที่ 6 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับเกี่ยวกับพฤติกรรมการจัดการ ขยะมูลฝอยในครัวเรือนของประชาชนในเขตเทศบาลนครแหลมฉบัง อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรีด้านการคัดแยกขยะ	41
ตารางที่ 7 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับเกี่ยวกับพฤติกรรมการจัดการ ขยะมูลฝอยในครัวเรือนของประชาชนในเขตเทศบาลนครแหลมฉบัง อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรีด้านการนำกลับมาใช้ใหม่.....	43
ตารางที่ 8 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างของพฤติกรรมจัดการขยะมูลฝอยใน ครัวเรือนของประชาชนในเขตเทศบาลนครแหลมฉบัง จำแนกตามเพศ.....	45
ตารางที่ 9 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างของพฤติกรรมจัดการขยะมูลฝอยใน ครัวเรือนของประชาชนในเขตเทศบาลนครแหลมฉบัง จำแนกตามอายุ.....	45
ตารางที่ 10 ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างระดับพฤติกรรมจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนของ ประชาชนในเขตเทศบาลนครแหลมฉบังจำแนกตามอายุ.....	46

683466290

BUU-IThesis 59930007 Independent study / revv: 10072561 10:09:48 / seq: 124

ตารางที่ 11 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างของพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยใน
ครัวเรือนของประชาชนในเขตเทศบาลนครแหลมฉบัง จำแนกตาม
ระดับการศึกษา.....47

ตารางที่ 12 ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างระดับพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนใน
เขตเทศบาลนครแหลมฉบัง จำแนกตามระดับการศึกษา.....47

ตารางที่ 13 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบรายคู่ (Post hoc) ของค่าเฉลี่ยระดับพฤติกรรมการจัดการ
ขยะมูลฝอยในครัวเรือนของประชาชนในเขตเทศบาลนครแหลมฉบัง.....48

ตารางที่ 14 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างระดับพฤติกรรมการ
จัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาลนครแหลมฉบัง จำแนกตามอาชีพ 49

ตารางที่ 15 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างระดับพฤติกรรมการ
จัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาลนครแหลมฉบัง จำแนกตามอาชีพ 49

ตารางที่ 16 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างระดับพฤติกรรมการ
จัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาลนครแหลมฉบัง จำแนกตาม
รายได้ในครัวเรือนต่อเดือน 50

ตารางที่ 17 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างระดับพฤติกรรมการ
จัดการขยะมูลฝอยในเขตเทศบาลนครแหลมฉบัง จำแนกตาม
รายได้ในครัวเรือนต่อเดือน 50

ตารางที่ 18 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบรายคู่ (Post hoc) ของค่าเฉลี่ยระดับพฤติกรรมการจัดการ
ขยะมูลฝอยในครัวเรือนของประชาชนในเขตเทศบาลนครแหลมฉบัง.....51

ตารางที่ 19 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างระดับพฤติกรรมการ
จัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาลนครแหลมฉบัง จำแนกตามระยะเวลา
ในการอยู่อาศัยในพื้นที่.....52

ตารางที่ 20 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างระดับพฤติกรรมการ
จัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาลนครแหลมฉบัง จำแนกตามระยะเวลา
อยู่อาศัยในพื้นที่.....52

683466290

ตารางที่ 21 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างระดับพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาลนครแหลมฉบัง จำแนกตามจำนวนสมาชิกในครัวเรือน 53

ตารางที่ 22 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างระดับพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาลนครแหลมฉบัง จำแนกตามจำนวนสมาชิกในครัวเรือน 53

ตารางที่ 23 สรุปผลการทดสอบสมมติฐาน.....54

683466290

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	4
ภาพที่ 2 ถึงขยะสีเขียว.....	13
ภาพที่ 3 ถึงขยะสีเหลือง.....	13
ภาพที่ 4 ถึงขยะสีฟ้า.....	14
ภาพที่ 5 ถึงขยะสีเทาฟาสีส้ม.....	14

683466290

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ขยะมูลฝอยเป็นตัวการสำคัญประการหนึ่งที่ทำให้เกิดปัญหาสิ่งแวดล้อมในปัจจุบันเมื่อมีขยะมูลฝอยจำนวนมาก แต่ชุมชนไม่สามารถกำจัดขยะมูลฝอยได้อย่างหมดจดหรือจัดการขยะมูลฝอยอย่างไม่ถูกสุขลักษณะซึ่งปัญหาขยะมูลฝอยเป็นปัญหาที่ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องได้ให้ความสำคัญและต้องร่วมมือแก้ไขกันอย่างเต็มความสามารถเพราะเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชนทุกระดับตั้งแต่องค์การบริหารส่วนตำบล เทศบาลตำบลเทศบาลเมืองและเทศบาลนครและนับวันจะทวีความรุนแรงมากยิ่งขึ้น ทั้งนี้เนื่องจากความเจริญเติบโตทางด้านเศรษฐกิจการเพิ่มขึ้นของจำนวนประชากรตลอดจนพฤติกรรมกรอุปโภคบริโภคของประชากรขยะมูลฝอยที่ทำให้เกิดมลพิษในอากาศ กองขยะมูลฝอยขนาดมหึมาที่จะเกิดการหมักโดยจุลินทรีย์ในกองขยะจะเกิดก๊าซต่าง ๆ เป็นอันตรายต่อสิ่งแวดล้อมหากไม่มีการกำจัดก๊าซเหล่านี้และยังมีฝุ่นละอองจากกองขยะจะก่อให้เกิดปัญหากับระบบทางเดินหายใจ โรคภัยแก่ประชาชนที่อยู่ในบริเวณใกล้เคียงส่วนหนึ่งมาจากการละเลยของประชาชนที่ไม่ให้ความสำคัญกับการเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยภายในชุมชนของตนเอง โดยลืมนึกไปว่าผู้ที่เป็นต้นเหตุที่แท้จริงของปัญหาก็คือประชาชนและผู้ที่อยู่อาศัยในชุมชนอีกทั้งการจัดการขยะมูลฝอยของชุมชนหน่วยงานที่รับผิดชอบยังไม่มีประสิทธิภาพในเรื่องของการจัดการที่ถูกหลักสุขาภิบาล รวมถึงการไม่เข้าถึงของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในชุมชน

สำหรับประเทศไทย ปริมาณขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้นทั่วประเทศ มีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นทุกปีรวมทั้งปริมาณขยะมูลฝอยที่ถูกนำไปกำจัดอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ และปริมาณขยะมูลฝอยที่ถูกนำกลับมาใช้ประโยชน์ก็มีแนวโน้มที่เพิ่มมากขึ้นเช่นเดียวกัน เนื่องจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และประชาชนมีความใส่ใจในการดำเนินการคัดแยกขยะมูลฝอยเพิ่มมากขึ้นในปี พ.ศ. 2559 พบว่ามีปริมาณขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้นของประเทศไทย 27.06 ล้านตัน ซึ่งคิดเป็นอัตราการเกิดขยะมูลฝอยที่ 1.14 กิโลกรัมต่อคนต่อวัน

683466290

ตารางที่ 1 ปริมาณและอัตราขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้น ปี 2555-2559

ปี พ.ศ.	ปริมาณขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้น (ล้านตัน)	อัตราการเกิดขยะมูลฝอย (กิโลกรัม/ คน/ วัน)
2555	24.73	1.05
2556	26.77	1.15
2557	26.19	1.11
2558	26.85	1.13
2559	27.06	1.14

จะเห็นได้ว่า ขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้นมีอัตราการเพิ่มขึ้นสูงทุกปี ในขณะที่อัตราขยะมูลฝอยที่ถูกนำไปกำจัดและอัตราขยะมูลฝอยที่ถูกนำมาใช้ประโยชน์ มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเพียงเล็กน้อยเท่านั้น ทั้งนี้วิกฤตปัญหาขยะมูลฝอยจึงถือเป็นหนึ่งในปัญหาสิ่งแวดล้อมที่ต้องได้รับการแก้ไขอย่างเร่งด่วน เนื่องจากปัญหาทวีความรุนแรงมากขึ้นทั้งด้านปริมาณขยะมูลฝอยที่เพิ่มมากขึ้น รวมทั้งสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยที่ดำเนินการไม่ถูกต้องยังคงไม่ได้รับการปรับปรุง รวมทั้งในสังคมเมืองที่มีการขยายตัวสูงตามจำนวนประชากรที่เพิ่มขึ้นและการพัฒนาด้านเศรษฐกิจสังคมรวมทั้งเทคโนโลยี ส่งผลให้เกิดการบริโภคเพิ่มสูงขึ้น ทำให้ปริมาณขยะมูลฝอยในสังคมเมืองเพิ่มขึ้นตามไป (กรมควบคุมมลพิษ, 2559)

ปัจจุบันขยะมูลฝอยเป็นปัญหาสำคัญในระดับประเทศ จากการเพิ่มขึ้นของประชากรและการขยายตัวของเศรษฐกิจเป็นสาเหตุให้มีจำนวนขยะมูลฝอยเพิ่มขึ้น และมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นทุกปี โดยปัญหาการจัดการขยะมูลฝอยรัฐบาลได้ยกให้เป็นวาระแห่งชาติเนื่องจากยังมีการจัดการขยะมูลฝอยไม่ถูกต้องและตกค้างสะสมอยู่เป็นจำนวนมาก ทำให้เป็นแหล่งเพาะพันธุ์ของสัตว์และแมลงพาหะนำโรค ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ต่อสุขภาพอนามัยของประชาชน จึงมีการบริหารจัดการอย่างถูกวิธี ตาม Roadmap โดยมีหลักสำคัญ คือ การลด และคัดแยกขยะมูลฝอยที่ต้นทาง การจัดการขยะมูลฝอยแบบศูนย์รวมและกำจัดโดยเทคโนโลยีที่เหมาะสม ประกอบกับเทศบาลนครแหลมฉบังเทศบาลขนาดใหญ่มีจำนวนประชากรทั้งสิ้น 81,409 คน และจำนวนครัวเรือน 75,507 ครัวเรือน จำนวนบ้าน 21,998 หลัง (เทศบาลนครแหลมฉบัง, 2556) ส่วนประชากรแฝงที่เข้ามาทำงานตามสถานประกอบการต่าง ๆ อีกไม่น้อยกว่า 60,000 คน พร้อมทั้งเป็นแหล่ง

683466290

โรงงานอุตสาหกรรม ทำเรือพาณิชย์ ปริมาณมูลฝอยที่เกิดขึ้นในเขตเทศบาล ฯ เฉลี่ยวันละ 300-400 ตัน/ วัน จากปริมาณมูลฝอยที่เพิ่มมากขึ้นหากไม่มีกำจัดอย่างถูกวิธีอาจมีปัญหาดังกล่าวได้ เช่น ขยะมูลฝอยที่กองทิ้งไว้ไม่มีการฝังกลบหรือจากการเก็บขยะไม่หมดทำให้เกิดกลิ่นเหม็นรบกวน เกิดความไม่เป็นระเบียบเรียบร้อยเป็นแหล่งสะสมของเชื้อโรคและสัตว์นำโรคที่มาจากน้ำชะมูลฝอย ก่อให้เกิดโรคต่าง ๆ เช่น โรคภูมิแพ้ โรคผิวหนัง โรคท้องร่วงท้องเสีย ส่งผลต่อสุขภาพประชาชน ซึ่งต้องมีการจัดการขยะมูลฝอยที่ถูกต้อง โดยการลดการเกิดขยะมูลฝอยตั้งแต่ต้นทางด้วยการคัดแยกก่อนทิ้ง เพื่อให้สอดคล้องและเป็นไปตามนโยบายของรัฐบาล โดยให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ดำเนินการคัดแยกตั้งแต่ต้นทางนั้น

จากสถานการณ์ดังกล่าวผู้มีส่วนเกี่ยวข้องจำเป็นต้องมีการดำเนินการจัดการให้ถูกวิธีและจะต้องมีการให้การศึกษาอบรมชี้แจงแก่ประชาชนให้เข้าใจในพิษภัยและอันตรายจากขยะมูลฝอย ทั้งในด้านการเก็บขนการจัดการเก็บและการกำจัดขยะเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นจากการกระทำของประชาชนทั้งโดยตั้งใจและไม่ตั้งใจการแก้ไขปัญหาดังกล่าวจึงต้องแก้ที่การกระทำของประชาชน เพื่อที่จะทราบว่าปัจจัยใดที่มีส่วนทำให้เกิดพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์บ้างยอมทำให้สามารถหามาตรการที่จะควบคุมพฤติกรรมของคนได้อย่างเหมาะสมยิ่งขึ้นจากความจำเป็นของปัญหาดังกล่าว เป็นเหตุให้ผู้วิจัยมีความสนใจศึกษาพฤติกรรมจัดการขยะมูลฝอยในเขตเทศบาลนครแหลมฉบัง อำเภอสัตหีบ จังหวัดชลบุรี ทั้งนี้เพื่อจะได้นำผลจากการศึกษาเป็นข้อมูลในการวางแผนปรับปรุงและพัฒนาประสิทธิภาพในการจัดการขยะมูลฝอยเพื่อเป็นการส่งเสริมพฤติกรรมในการจัดการขยะมูลฝอยให้กับประชาชนในพื้นที่เทศบาลนครแหลมฉบังมากยิ่งขึ้นรวมทั้งเป็นการเสริมสร้างพฤติกรรมที่ดีให้กับประชาชนในพื้นที่เทศบาลนครแหลมฉบังให้อยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาพฤติกรรมจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาลนครแหลมฉบัง
2. เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของพฤติกรรมจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนของประชาชนในเขตเทศบาลนครแหลมฉบัง โดยจำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ในครัวเรือนต่อเดือน ระยะเวลาในการอยู่อาศัยในพื้นที่และจำนวนสมาชิกในครัวเรือน

683466290

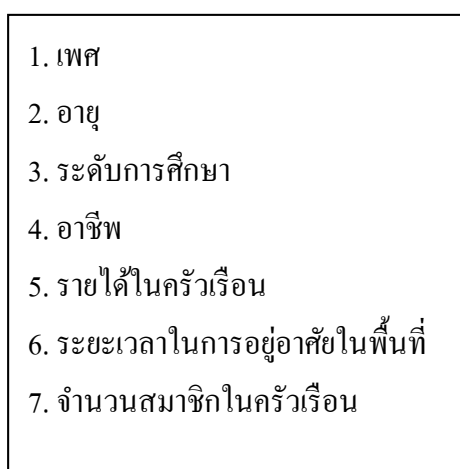
สมมติฐานการวิจัย

1. ประชาชนที่มีเพศ ต่างกัน มีพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนแตกต่างกัน
2. ประชาชนที่มีอายุ ต่างกัน มีพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนแตกต่างกัน
3. ประชาชนที่มีระดับ การศึกษาต่างกัน มีพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนแตกต่างกัน
4. ประชาชนที่มีอาชีพ ต่างกัน มีพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนแตกต่างกัน
5. ประชาชนที่มีรายได้ในครัวเรือนต่อเดือน ต่างกัน มีพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือน แตกต่างกัน
6. ประชาชนที่มีระยะเวลาในการอยู่อาศัยในพื้นที่ ต่างกัน มีพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือน แตกต่างกัน
7. ประชาชนที่มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือน ต่างกัน มีพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือน แตกต่างกัน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยได้นำแนวคิด การจัดการขยะแบบครบวงจรของ (กรมควบคุมมลพิษ, 2551) และงานวิจัยเรื่อง พฤติกรรมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลวังทอง จังหวัดสระแก้วของ นัฐภัตสร ทองไทย (2558) มาเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยครั้งนี้

ตัวแปรต้น

ตัวแปรตาม

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทราบถึงพฤติกรรมในการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนของประชาชนในเขตเทศบาลนครแหลมฉบัง อำเภอสัตร์ราชา จังหวัดชลบุรี
2. ทราบผลการเปรียบเทียบพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนของประชาชนในเขตเทศบาลนครแหลมฉบัง อำเภอสัตร์ราชา จังหวัดชลบุรี
3. สามารถนำผลการวิจัยที่ได้ไปพัฒนาปรับปรุงและส่งเสริมการจัดการขยะมูลฝอยให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ขอบเขตการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้ มุ่งที่จะศึกษาพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือน ของประชาชนและผู้ประกอบการในเขตเทศบาลนครแหลมฉบัง อำเภอสัตร์ราชา จังหวัดชลบุรี โดยมีขอบเขตของการศึกษา ดังนี้

ขอบเขตด้านเนื้อหา

เป็นการศึกษาพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือน ของประชาชนในเขตเทศบาลนครแหลมฉบัง อำเภอสัตร์ราชา จังหวัดชลบุรี ในการจัดการขยะมูลฝอย ได้แก่ ด้านการลดการเกิดขยะมูลฝอย ด้านการคัดแยกขยะมูลฝอยและด้านการนำกลับมาใช้ใหม่ โดยมีตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย ดังนี้

ตัวแปรต้น คุณลักษณะของประชากร ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ในครัวเรือนต่อเดือน ระยะเวลาในการอยู่อาศัยในพื้นที่ และจำนวนสมาชิกในครัวเรือน

ตัวแปรตาม ได้แก่ พฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาลนครแหลมฉบัง อำเภอสัตร์ราชา จังหวัดชลบุรี

ขอบเขตด้านพื้นที่

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา คือ ตัวแทนครัวเรือนที่อยู่อาศัยในพื้นที่เทศบาลนครแหลมฉบัง อำเภอสัตร์ราชา จังหวัดชลบุรี จำนวน 5 ตำบลมีจำนวนครัวเรือน 75,507 ครัวเรือน

ขอบเขตด้านระยะเวลา

การศึกษาวินิจฉัยครั้งนี้ทำการวิจัยและเก็บข้อมูลในช่วงเดือน มกราคม พ.ศ. 2561 ถึง มิถุนาคม พ.ศ. 2561 รวมระยะเวลา 6 เดือน

68346290

นิยามศัพท์

พฤติกรรม หมายถึง การกระทำที่มนุษย์กระทำโดยมีความรู้ ความเข้าใจ ทัศนคติ และการปฏิบัติเป็นตัวก่อให้เกิดบุคคลแสดงพฤติกรรมออกมาอาจเป็นพฤติกรรมที่ถูกหรือผิดก็ได้ ซึ่งแบ่งเป็นพฤติกรรมที่อาจจะสังเกตได้และพฤติกรรมที่สังเกตไม่ได้

ขยะมูลฝอย หมายถึง ขยะมูลฝอยที่เกิดจากกิจกรรมต่าง ๆ ในชุมชน เช่น บ้านพักอาศัย ธุรกิจร้านค้า สถานประกอบการ สถานบริการ ตลาดสด สถาบันต่าง ๆ ได้แก่ เศษอาหาร เศษผ้าซากสัตว์มูลสัตว์ รวมถึงเศษวัสดุก่อสร้างต่าง ๆ

การจัดการขยะมูลฝอย หมายถึง การปฏิบัติที่เกี่ยวกับการบริหารจัดการขยะมูลฝอยในเขตเทศบาลนครแหลมฉบัง ได้แก่ การคัดแยกขยะ การลดการเกิดขยะมูลฝอย การนำผลิตภัณฑ์มาใช้ซ้ำและการนำขยะกลับมาผลิตใหม่

ครัวเรือน หมายถึง บุคคลคนเดียวหรือหลายคนที่อาศัยอยู่ในบ้านตามเลขที่ในเขตเทศบาลนครแหลมฉบัง อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี

พฤติกรรมการปฏิบัติประจำ หมายถึง การปฏิบัติหรือการกระทำเป็นประจำสม่ำเสมอหรือปฏิบัติทุกครั้ง

พฤติกรรมการปฏิบัติบางครั้ง หมายถึง การปฏิบัติหรือการกระทำเป็นบางครั้งไม่สม่ำเสมอ

พฤติกรรมไม่เคยปฏิบัติ หมายถึง ไม่เคยปฏิบัติเลย

การลดการเกิดขยะมูลฝอย หมายถึง การเลือกใช้เลือกซื้อสินค้า ที่ไม่ก่อให้เกิดขยะหรือเกิดน้อยที่สุด เช่น ใช้สินค้าที่เป็นภาชนะรีไซเคิลได้ การใช้ถุงผ้าในการจับจ่ายสินค้า ใช้สินค้าชนิดเติมและการเลือกซื้อสินค้าที่ใช้บรรจุภัณฑ์น้อยชิ้น

การคัดแยกขยะมูลฝอย หมายถึง การคัดเอาขยะมูลฝอยที่มีลักษณะเฉพาะเหมือนกัน ออกจากขยะที่มีคุณลักษณะต่างกัน เช่น ขยะเปียกหรือขยะสด ขยะแห้ง ขยะทั่วไป และขยะอันตราย เป็นต้น

การนำกลับมาใช้ใหม่ หมายถึง การนำวัสดุหรือบรรจุภัณฑ์สินค้าประเภทต่าง ๆ เช่น กระดาษ พลาสติก แก้ว และโลหะต่าง ๆ ที่ยังใช้ประโยชน์ได้นำกลับมาใช้ให้คุ้มค่าที่สุด

รายได้ในครัวเรือน หมายถึง รายได้รวมของครอบครัวต่อเดือนโดยไม่หักค่าใช้จ่ายของประชาชนในเขตเทศบาลนครแหลมฉบัง

จำนวนสมาชิกในครัวเรือน หมายถึง จำนวนบุคคลที่อยู่อาศัยจริงในที่พักเดียวกัน

683466290

BUU-1Thesis 59930007 Independent study / rev: 10072561 10:09:48 / seq: 124

บทที่ 2

แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาเรื่อง “พฤติกรรมกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาลนครแหลมฉบัง อำเภอสัตหิรา จังหวัดชลบุรี” โดยผู้ศึกษาได้กำหนดประเด็นศึกษา เพื่อใช้เป็นกรอบพื้นฐานและประกอบแนวทางการศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาลนครแหลมฉบัง รวมตลอดถึงงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยแบ่งออกเป็น ส่วน ๆ ดังนี้

1. แนวความคิดเกี่ยวกับพฤติกรรมมนุษย์
2. แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอย
3. นโยบายการจัดการขยะมูลฝอยในประเทศไทย
4. แนวคิดการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลนครแหลมฉบัง
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวความคิดเกี่ยวกับพฤติกรรมมนุษย์

กันยา สุวรรณแสง (2538, หน้า 92) พฤติกรรม คือ อาการบอบบาท ลีลา ท่าทาง การประพฤติ การปฏิบัติ และการกระทำที่แสดงออกให้ปรากฏอาจจะสัมผัสด้วยประสาททางใดทางหนึ่ง คือ โสตสัมผัส ชิวหาสัมผัส และทางผิวหนัง หรือมิฉะนั้นก็สามารถวัดได้โดยเครื่องมือ

รุ่งกิจ บุรณ์เจริญ (2555) ให้ความหมายว่า พฤติกรรม คือ การแสดงออกซึ่งการกระทำของมนุษย์ที่สังเกตเห็นได้จากภายนอก มีรากฐานความรู้ ความเชื่อ ทักษะคิส่วนบุคคล โดยพฤติกรรมที่แสดงออกจะถูกควบคุม สั่งการด้วยระบบจารีตขนมธรรมเนียมประเพณี กฎระเบียบ และข้อบังคับต่าง ๆ

สุภาพร ศรีงาม (2552, หน้า 23) ให้ความหมายว่า พฤติกรรม หมายถึง การกระทำหรือกิจกรรมใด ๆ ของมนุษย์ที่ตอบสนองต่อสิ่งกระตุ้นต่างๆ ทั้งที่สังเกตได้ง่าย เช่น การนั่ง การเล่น การพูด การยกมือ และที่สังเกตได้ยากหรือส่วนที่เจ้าของพฤติกรรมเองเท่านั้นที่รู้ เช่น การคิด การจำ การรับรู้ และความรู้สึก เป็นต้น

อุทัย หิรัญโต (2526, หน้า 14) พฤติกรรม หมายถึง กริยาอาการหรือปฏิกิริยาที่แสดงออกหรือเกิดขึ้น เมื่อเผชิญกับสิ่งเร้า ซึ่งมาจากภายในร่างกายหรือภายนอกร่างกายก็ได้และปฏิกิริยาที่แสดงออกนี้มีได้เป็นพฤติกรรมทางกายเท่านั้น แต่รวมถึงพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับทางจิตใจด้วย

683466290

คำว่า Behavior ใช้แทนกันได้กับคำว่า Action นักจิตวิทยาถือว่าการเคลื่อนไหวของอินทรีย์ทุกชนิดที่ปรากฏออกมาเป็นพฤติกรรมต้องมีหรืออาจกล่าวอีกนัยหนึ่งพฤติกรรมจะเกิดขึ้นได้ต้องมีมูลเหตุอย่างใดอย่างหนึ่ง

ดังนั้น จึงสามารถสรุป พฤติกรรม หมายถึง กิริยาการกระทำกิจกรรมต่าง ๆ ของมนุษย์ แบ่งออกเป็นคือ การกระทำภายใน เช่น ความจำความคิด การเต้นของหัวใจและการกระทำภายนอก คือ สิ่งที่เราสังเกตได้และมองเห็นด้วยตาเปล่า รวมถึงบทบาท ท่าทาง การประพฤติปฏิบัติการทำงานในชีวิตปกติที่แสดงออกให้เห็นด้านนอก

1. ประเภทของพฤติกรรมพฤติกรรมจำแนกได้เป็น 2 ลักษณะ ดังนี้ (สุรางค์ จันทร์เอม, 2541, หน้า 1)

1.1 พฤติกรรมเปิดเผย (Covert behavior) หรือ พฤติกรรมภายนอกเป็นการกระทำที่สามารถมองเห็นได้ เป็นพฤติกรรมที่แสดงออกมาโดยการกระทำ

1.2 พฤติกรรมปกปิด (Covert behavior) หรือ พฤติกรรมภายใน หมายถึง ความรู้สึกต่างๆที่อยู่ภายในบุคคล แต่เป็นสิ่งที่สามารถประมาณได้จาก พฤติกรรมภายนอก เช่น ความรู้สึก ความคิด อารมณ์ การรับรู้ การตัดสินใจ ทักษะคติ ความต้องการ เป็นพฤติกรรมที่ไม่สามารถสังเกตเห็นได้นอกจากเครื่องมือวัด

2. กระบวนการพฤติกรรม โดยกระบวนการพฤติกรรมจะมีขั้นตอนของกระบวนการเกิดพฤติกรรม 3 กระบวนการ ดังนี้ (วิมลสิทธิ์ แยมศรี, 2526, หน้า 7-9)

2.1 กระบวนการรับรู้ (Perception) คือกระบวนการที่รับข่าวสารจากสภาพแวดล้อม โดยผ่านทางระบบประสาทสัมผัส

2.2 กระบวนการรู้ (Cognition) คือกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการทางจิตที่รวบรวมการเรียนรู้ การจำ การคิด กระบวนการทางปัญญาพร้อมกันในการะบวนการเรียนรู้และกระบวนการรู้เกิดจากการตอบสนองทางด้านอารมณ์ (Affect) กั้นกระบวนการรับรู้ กระบวนการรู้ และกระบวนการทางอารมณ์เป็นพฤติกรรมภายใน

2.3 กระบวนการเกิดพฤติกรรมในสภาพแวดล้อม (Spatial behavior) คือ กระบวนการที่บุคคลมีพฤติกรรมเกิดขึ้นในสภาพแวดล้อม มีสัมพันธ์กับสภาพแวดล้อม ผ่านการกระทำ สังเกตได้จากภายนอก เป็นพฤติกรรมภายนอก

3. สิ่งที่กำหนดพฤติกรรม สิ่งที่กำหนดพฤติกรรมนั้น สรุปได้เป็น 2 ประเภท (ชูดา จิตพิทักษ์, 2526, หน้า 7-9)

3.1 ลักษณะนิสัยส่วนตัวได้แก่

ความเชื่อ หมายถึง การที่บุคคลคิดถึงอะไรก็ได้ในแง่ข้อเท็จจริง ซึ่งไม่จำเป็นต้องถูกต้องเสมอไป ความเชื่ออาจมาจากการบอกเล่า การอ่าน รวมทั้งการคิดขึ้นเอง

ค่านิยม หมายถึง สิ่งที่คนนิยมยึดถึงประจำใจที่ช่วยตัดสินใจในการเลือก

ทัศนคติหรือเจตนา หมายถึง มีความเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมของบุคคลคือทัศนคติเป็นแนวโน้มหรือขั้นเตรียมพร้อมของพฤติกรรม ถือว่าทัศนคติมีความสำคัญในการกำหนดพฤติกรรมในสังคมบุคลิกภาพ เป็นสิ่งกำหนดว่าบุคคลหนึ่ง ๆ จะปฏิบัติอย่างไรในสถานการณ์หนึ่ง ๆ

3.2 กระบวนการอื่น ๆ ทางสังคม

สิ่งที่กระตุ้นพฤติกรรม (Stimulus object) และความเข้มข้นของสิ่งกระตุ้น พฤติกรรมแม้ว่าลักษณะนิสัยของบุคคลอันได้แก่ ความเชื่อ ค่านิยม ทัศนคติ บุคลิกภาพ จะมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมก็จริง แต่พฤติกรรมจะไม่เกิดขึ้น ถ้าไม่มีสิ่งกระตุ้นพฤติกรรมซึ่งเป็นปัจจัยที่เกิดจากภายในบุคคล ได้แก่ การสะสมความรู้ประสบการณ์ต่าง ๆ ที่เคยได้รับหรืออาจจะได้รับจากภายนอก เช่น ข่าวสาร คำบอกเล่าของบุคคล เป็นต้น (ประสาน ตั้งสิกบุตร, 2527, หน้า 25)

แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอย

ความหมายของขยะมูลฝอย

พระราชบัญญัติสภาพำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 5) พ.ศ.2549 ส่วนที่ 3 มาตรา 67 ได้กำหนดหน้าที่ต้องทำในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลไว้ว่า (2) รักษาความสะอาดของถนน ทางน้ำ ทางเดิน และที่สาธารณะ รวมทั้งกำจัดมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล เพราะฉะนั้นในเรื่องการจัดการขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูลภายในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล จึงเป็นหน้าที่ตามกฎหมายที่บังคับให้้องค์การบริหารส่วนตำบล ทุกแห่งพึงปฏิบัติแต่เนื่องจากการปกครองท้องถิ่นรูปแบบขององค์การบริหารส่วนตำบล นั้นเป็นรูปแบบการปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งมอบอำนาจให้กับผู้บริหารราชการส่วนท้องถิ่นอันได้แก่ นายกองค์การบริหารส่วนตำบล และผู้ช่วยบริหารได้มีอำนาจอิสระพอควรที่จะบริหารกิจการขององค์การบริหารส่วนตำบล ให้เป็นไปตามนโยบายทางการเมืองที่ให้อำนาจประชาชนภายในท้องถิ่นและบริหารกิจการต่าง ๆ ให้เป็นไปตามกฎหมาย

ธงชัย ทองทวี (2553, หน้า 4) ได้ให้ความหมายว่า ขยะมูลฝอย หมายถึง สิ่งเหลือใช้และสิ่งปฏิกูลที่อยู่ในรูปของแข็ง ซึ่งเกิดจากกิจกรรมของมนุษย์และสัตว์ ทั้งจากบริโภค การผลิต การขับถ่าย การดำรงชีวิตและอื่น ๆ

683466290

อุดมศักดิ์ สินธิพงษ์ (2547, หน้า 392) ได้ให้ความหมายว่า “มูลฝอย” หมายความว่า เศษ กระดาษ เศษผ้า เศษอาหาร ถุงพลาสติก ภาชนะกล่องใส่อาหาร ถ้ำ มูลสัตว์ รวมตลอดถึงสิ่งอื่นใด ที่เก็บกวาดจากถนน ตลาด เป็นต้น

ประเภทขยะมูลฝอย

ได้มีนักวิชาการหรือหน่วยงานได้แบ่งประเภทตามลักษณะของขยะมูล ดังนี้

อุดมศักดิ์ สินธิพงษ์ (2547) กล่าวว่า ขยะมูลฝอย สามารถแบ่งออกได้เป็น 3 ประเภท ใหญ่ ๆ คือ ขยะที่ย่อยสลายได้ง่าย ขยะที่ย่อยสลายได้ยากและขยะที่เป็นพิษ

1. ขยะที่ย่อยสลายได้ง่าย

ขยะที่ย่อยสลายได้ง่าย หมายถึง ขยะที่มีความชื้นติดไฟยาก สามารถนำไปย่อยหรือย่อย สลายได้ ส่วนมากมักได้แก่ สิ่งของประเภทอินทรีย์วัตถุ เช่น พืชเศษอาหาร เศษพืชผัก เปลือก ผลไม้ รวมทั้งซากของพืชและสัตว์ ขยะประเภทนี้เนื่องจากมีความชื้นสูง เมื่อย่อยสลายมักจะมียาก กลิ่นเหม็นถือเป็นเหตุเดือดร้อนรำคาญ

2. ขยะที่ย่อยสลายได้ยาก

ขยะที่ย่อยสลายได้ยาก หมายถึง ขยะที่มีความชื้นต่ำหรือปราศจากความชื้นจึงติดไฟ ได้ง่าย เช่น กระดาษ เศษหญ้า ยาง ยางรถยนต์ โลหะและเศษแก้ว ขยะประเภทนี้จะนำไปย่อยหรือย่อย สลายได้ยากและใช้เวลานาน บางประเภทไม่นำไปย่อย และทั้งยังสามารถนำกลับมาใช้ได้ใหม่ เช่น โฟม พลาสติก ขวดแก้ว ยางรถยนต์ เป็นต้น

3. ขยะที่เป็นพิษ

ขยะที่เป็นพิษ หมายถึง ขยะที่มีส่วนประกอบทางเคมี หรือของเสียที่เป็นพิษมีฤทธิ์กัด กร่อน เช่น กากสารเคมีจาก โรงงานอุตสาหกรรมซากถ่าน ไฟฉาย แบตเตอรี่ ยาและสารเคมีที่ เสื่อมสภาพ ยาปราบศัตรูพืช รวมทั้งขยะติดเชื้อจากโรงพยาบาลและสถานพยาบาล เช่น สารเคมี เศษสำลี เข็มฉีดยา และเศษอวัยวะของผู้ป่วย เป็นต้นขยะที่เป็นพิษนี้จะต้องมีวิธีการควบคุมและ กำจัดเป็นพิเศษเพื่อป้องกันการแพร่กระจายของเชื้อโรคและสารพิษสู่สิ่งแวดล้อม แหล่งกำเนิดของ ขยะมีพิษหรือของเสียอันตรายที่สำคัญ ได้แก่ แหล่งอุตสาหกรรม โรงพยาบาล และสถานที่ ศึกษาวิจัยกรมควบคุมมลพิษ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (กรมควบคุมมลพิษ, 2555) สามารถแบ่งตามลักษณะทางกายภาพของขยะมูลฝอย ได้เป็น 4 ประเภท ดังนี้

3.1 ขยะอินทรีย์ เป็นสิ่งที่ย่อยสลายได้ง่าย เช่น เศษอาหารผัก ผลไม้ หญ้า ใบไม้ กิ่ง ไม้ ซากพืช ซากสัตว์

3.2 ขยะรีไซเคิล เป็นสิ่งที่ยังมีประโยชน์สามารถนำไปแปรรูปกลับมาใช้ได้ใหม่ เช่น กระดาษ พลาสติก แก้ว โลหะ กล่องเครื่องดื่มแบบ UHT กระป๋องและแผ่นซีดี เป็นต้น

683466290

3.3 ขยะอันตราย เป็นสิ่งที่มีองค์ประกอบหรือปนเปื้อนสารอันตราย วัตถุมีพิษ วัตถุกัดกร่อน วัตถุติดเชื้อและวัตถุไวไฟ เช่น ถ่านไฟฉาย แบตเตอรี่ ขวดน้ำยาล้างห้องน้ำและกระป๋องสเปรย์ ขยะอันตรายหรือขยะมีพิษ แม้จะมีปริมาณน้อยเพียงร้อยละ 3 ของขยะที่เกิดขึ้นทั้งหมด แต่ก็ เป็นขยะที่มีอันตราย และสร้างผลกระทบต่อสุขภาพอนามัยของประชาชนและสิ่งแวดล้อมได้เป็นอย่างมาก ซึ่งสารพิษจากขยะอันตรายสามารถเข้าสู่ร่างกายได้ ทั้งทางการหายใจ การดูดซึมทางผิวหนังและการกิน โดยจะก่อให้เกิดอาการ 2 แบบ ดังนี้

3.3.1 แบบเฉียบพลัน เป็นการได้รับสารพิษเพียงครั้งเดียวแล้วเกิดอาการในระยะเวลาอันสั้น เช่น เกิดผื่นคัน ระคายเคืองตา แสบผิวหนัง ผิวหนังไหม้ อักเสบ หายใจไม่ออก และหน้ามีคางเขิน เป็นต้น

3.3.2 แบบเรื้อรัง เป็นการได้รับสารพิษเป็นระยะเวลานาน และเกิดการสะสมในร่างกายจนเกิดอาการ เช่น เป็นอัมพาต โรคระบบทางเดินหายใจ โรคมะเร็ง ส่งผลต่อทารกในครรภ์ และหากได้รับในปริมาณที่มากอาจทำให้เสียชีวิตได้

4. ขยะทั่วไป หมายถึง สิ่งอื่น ๆ นอกเหนือจากข้างต้นอาจนำมาใช้ใหม่ได้ แต่ย่อยสลายยาก ไม่คุ้มค่าในการแปรรูปกลับมาใช้ใหม่ทำให้ขยะทั่วไปต้องนำไปกำจัดเพียงอย่างเดียว เช่น เศษผ้า เศษหนัง ซองบะหมี่กึ่งสำเร็จรูป พลาสติกห่อขนม แต่ปัจจุบันสามารถนำขยะทั่วไปบางชนิดกลับมาใช้ประโยชน์ในรูปแบบต่าง ๆ เช่น ถูพลาสติกหรือถุงก๊อบแก๊บสามารถนำมาล้างแล้วตากให้แห้ง อัดเป็นก้อนส่งเข้าโรงงานรีไซเคิล

แนวทางการลดปริมาณขยะมูลฝอย

กรมควบคุมมลพิษ (2551) ได้เสนอแนวคิดว่าการแก้ไขปัญหาขยะมูลฝอยนั้น มิได้ขึ้นอยู่กับจัดการเมื่อมีขยะมูลฝอยเกิดขึ้นแล้วต้องนำไปกำจัดเท่านั้น การแก้ไขควรมุ่งเน้นไปที่การลดปริมาณขยะมูลฝอยมิให้เกิดขึ้นเป็นจำนวนมากด้วยจึงมีการนำแนวทางการลด คัดแยก และนำขยะมูลฝอยกลับมาใช้ใหม่ (Reduce Reuse and Recycle: 3Rs) มาประยุกต์ใช้ โดยใช้วิธีการลดการใช้วัสดุ/ผลิตภัณฑ์เพื่อลดปริมาณขยะที่เกิดขึ้น (Reduce) มีการนำวัสดุ/ผลิตภัณฑ์ที่ยังสามารถใช้งานได้กลับมาใช้ซ้ำ (Reuse) และนำเศษวัสดุ/ผลิตภัณฑ์ที่ใช้งานแล้วมาแปรรูปเพื่อนำกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ (Recycle) โดยมีตัวอย่างและวิธีง่าย ๆ ดังนี้

1. ลดการใช้ (Reduce) เป็นการลดปริมาณมูลฝอยที่จะเกิดขึ้นในอนาคตการปฏิบัติในการลดปริมาณมูลฝอย เช่น ปฏิเสธการใช้บรรจุภัณฑ์ฟุ่มเฟือย รวมทั้งขยะที่เป็นมลพิษต่อสิ่งแวดล้อม อาทิเช่น ถังโฟมถุงพลาสติก หรือขยะมีพิษอื่น ๆ เลือกใช้สินค้าที่สามารถส่งคืนบรรจุภัณฑ์สู่ผู้ผลิตได้ (Return) ในกรณีการเลือกซื้อผลิตภัณฑ์ประจำบ้านที่ใช้เป็นประจำ เช่น สบู่

ผงซักฟอก น้ำยาล้างจาน ให้เลือกซื้อผลิตภัณฑ์ที่มีขนาดบรรจุใหญ่กว่า เนื่องจากใช้บรรจุภัณฑ์น้อยกว่าเมื่อเปรียบเทียบกับหน่วยน้ำหนักของผลิตภัณฑ์

2. การใช้ซ้ำ (Reuse) เป็นหนึ่งในแนวทางการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรที่มีอยู่อย่างรู้คุณค่า การใช้ซ้ำเป็นการที่เรานำสิ่งต่าง ๆ ที่ใช้งานไปแล้ว และยังสามารถใช้งานได้ กลับมาใช้อีก เป็นการลดการใช้ทรัพยากรใหม่ รวมทั้งเป็นการลดปริมาณขยะที่จะเกิดขึ้นอีกด้วย ตัวอย่างของการใช้ซ้ำ ก็เช่น นำบรรจุภัณฑ์และวัสดุเหลือใช้อื่น ๆ กลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ เช่น การใช้ซ้ำถุงพลาสติก ถุงผ้า ถุงกระดาษ และกล่องกระดาษ การใช้ซ้ำขวดน้ำดื่ม เขยือกนม และกล่องใส่ขนม และนำสิ่งของมาดัดแปลงให้ใช้ประโยชน์ได้อีก เช่น การนำยางรถยนต์มาทำเก้าอี้ การนำขวดพลาสติกมาดัดแปลงเป็นที่ใส่ของ แจกัน การนำเศษผ้ามาทำปลนอน เป็นต้น

3. รีไซเคิล (Recycle) เป็นการนำวัสดุต่าง ๆ อย่างเช่น กระดาษ แก้ว พลาสติก เหล็ก อะลูมิเนียม ฯลฯ มาแปรรูปโดยกรรมวิธีต่าง ๆ เพื่อนำกลับมาใช้ใหม่ ซึ่งนอกจากจะเป็นการลดปริมาณขยะมูลฝอยแล้ว ยังเป็นการลดการใช้พลังงานและลดมลพิษที่เกิดกับสิ่งแวดล้อม ซึ่งเราสามารถทำได้โดยคัดแยกขยะรีไซเคิลแต่ละประเภท ได้แก่ แก้ว กระดาษ พลาสติก โลหะ/ อโลหะ เพื่อให้ง่ายต่อการนำไปรีไซเคิลและนำไปขาย/ บริจาค/ นำเข้าธนาคารขยะ/ กิจกรรมขยะแลกไข่ เพื่อเข้าสู่วงจรของการนำกลับไปรีไซเคิล

พรรณภา สุรพันธ์พิทักษ์ (2540, หน้า 140-141) ได้เสนอวิธีการควบคุมแก้ไขมลพิษจากขยะมูลฝอย ซึ่งสามารถทำได้หลายวิธีในทุกขั้นตอนของการจัดการขยะมูลฝอย ซึ่งหลักสำคัญอยู่ที่การลดปริมาณขยะมูลฝอยจากแหล่งกำเนิดด้วยการประหยัด การนำกลับมาใช้ใหม่ การเปลี่ยนรูปแบบผลิตภัณฑ์ หีบห่อ และการนำขยะจากแหล่งหนึ่งไปใช้เป็นวัตถุดิบในอีกแหล่งหนึ่ง ซึ่งเป็นไปตามหลักการ 5 ข้อ (หรือ 5R) ที่พึงระลึกอยู่เสมอก่อนทิ้งขยะมูลฝอย คือ

R1-REUSE (การใช้ใหม่/ใช้ซ้ำ) เป็นการนำขยะมูลฝอยมาใช้ใหม่หรือใช้ซ้ำแล้วซ้ำอีกหลาย ๆ ครั้ง เช่น นำขวดใส่กาแฟที่หมดแล้วมาใส่น้ำตาล ฯลฯ

R2-REPAIR (การซ่อมแซม/ใช้ใหม่) เป็นการนำวัสดุอุปกรณ์ที่ชำรุดเสียหายซึ่งจะทิ้งเป็นขยะมูลฝอยมาซ่อมแซมเพื่อให้ใช้งานได้ อีก เช่น ซ่อมแซมวิทยุ

R3-REPAIR (การแปรรูปกลับมาใช้ใหม่) เป็นการนำขยะมูลฝอยมาแปรรูป หรือเปลี่ยนแปลงสภาพจากเดิมแล้วนำมากลับมาใช้ใหม่ เช่น นำแก้วแตกมาหลอมผลิตเป็นแก้วหรือกระจำใหม่

R4-REJECT (การหลีกเลี่ยง) เป็นการหลีกเลี่ยงการเพิ่มขยะมูลฝอย เช่น การหลีกเลี่ยงการใช้ถุงผ้าพลาสติกมาใช้ถุงผ้าแทน

683466290

R5-REDUCE (การลดปริมาณการใช้) เป็นการลดปริมาณการใช้ที่ฟุ่มเฟือยโดยมิได้ยั้งคิด เช่น การบรรจุหีบโดยใช้บรรจุภัณฑ์หลาย ๆ ชั้น หรือการใช้กระดาษหน้าเดียวแทนที่จะใช้กระดาษ 2 หน้า

**การคัดแยกขยะมูลฝอย หลักเกณฑ์ มาตรฐาน ภาชนะรองรับขยะมูลฝอย
ภาชนะรองรับขยะมูลฝอย ได้แก่**

ถังขยะเพื่อให้การจัดเก็บรวบรวมขยะมูลฝอยเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและลดการปนเปื้อนของขยะมูลฝอยเพิ่มศักยภาพในการนำกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่จะต้องมีการตั้งจุดรวบรวมขยะมูลฝอยและให้มีการแบ่งแยกประเภทของถังรองรับขยะมูลฝอยตามสีต่าง ๆ โดยมีถุงบรรจุภายในเพื่อความสะอาดและไม่ตกหล่น

ภาพที่ 2 ถังขยะสีเขียว

สีเขียว รองรับขยะที่นำเสียบและย่อยสลายได้เร็ว สามารถนำมาทำเป็นปุ๋ยหมักได้ เช่น ผัก ผลไม้ เศษอาหาร ใบไม้

ภาพที่ 3 ถังขยะสีเหลือง

สีเหลือง รองรับขยะที่สามารถนำรีไซเคิลหรือขายได้ เพื่อสร้างรายได้เช่น แก้ว กระดาษ พลาสติก โลหะ

ภาพที่ 4 ถังขยะสีฟ้า

สีฟ้า รองรับขยะย่อยสลายไม่ได้ ไม่เป็นพิษและไม่คุ้มค่าการรีไซเคิล เช่น พลาสติกห่อลูกอม ซองบะหมี่สำเร็จรูป ถุงพลาสติก โฟมและฟอล์ยที่เปื้อนอาหาร

ภาพที่ 5 ถังขยะสีเทาฟ้าสีส้ม

สีเทาฟ้าสีส้มรองรับขยะที่มีอันตรายต่อสิ่งมีชีวิต และสิ่งแวดล้อม เช่น หลอดฟลูออเรสเซนต์ ขวดยา

นอกจากนี้ยังมีถุงพลาสติกสำหรับรองรับขยะมูลฝอยในแต่ละถัง โดยมีการมัดปากถุงสีเดียวกันรองรับมูลฝอยตามประเภทดังกล่าวข้างต้น ในกรณีที่สถานที่ที่มีพื้นที่จำเป็นต้องมีการจำกัดในการจัดวางภาชนะรองรับขยะมูลฝอยและมีจำนวนคนที่ค่อนข้างมากในบริเวณพื้นที่นั้น เช่น ศูนย์การประชุมสนามบิน จึงควรมีการวางถังที่สามารถรองรับขยะมูลฝอยได้ทั้ง 4 ประเภทในถังเดียวกัน

นโยบายการจัดการขยะมูลฝอยในประเทศไทย

ปัญหาขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายที่มีความรุนแรงมากขึ้นตลอดทุกปี เป็นผลเนื่องมาจากขาดความร่วมมือกับภาคส่วนต่าง ๆ และขาดการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) หลายแห่งไม่มีพื้นที่สำหรับใช้กำจัดขยะมูลฝอย การคัดค้านโครงการจากประชาชน ดังนั้นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหลายแห่งกำจัดขยะมูลฝอยด้วยการนำไปเทกองกลางแจ้ง (Open dump) หรือเผากลางแจ้ง (Open burning) ซึ่งไม่ถูกต้องตามหลักสุขาภิบาลส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและสุขภาพอนามัยของประชาชนตามมา เช่น กลิ่นเหม็น น้ำเสียจากน้ำชะขยะปนเปื้อนสู่แหล่งน้ำผิวดินและแหล่งน้ำใต้ดินเป็นแหล่งเพาะพันธุ์เชื้อโรค เกิดมลพิษทางอากาศ เป็นต้น การจัดการขยะมูลฝอยแบบฝังกลบที่ไม่ถูกต้องตามหลักสุขาภิบาลยังก่อให้เกิดปัญหาไฟไหม้ขยะมูลฝอย เช่น สถานที่กำจัดขยะมูลฝอยตำบลแพรกษา จังหวัดสมุทรปราการและพื้นที่อื่น ๆ นอกจากนี้ ประชาชนยังขาดองค์ความรู้และจิตสำนึกเกี่ยวกับปัญหาและการจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายจึงไม่ให้ความสำคัญที่จะลดและคัดแยกขยะมูลฝอยตั้งแต่ต้นทางหรือแหล่งกำเนิดเพิ่มมากขึ้นทุกปีในปี 2557 ได้มีการประเมินขยะมูลฝอยได้เพียงปีละ ร้อยละ 30 เท่านั้น ที่ได้รับการกำจัดอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการและมีบางส่วนนำกลับไปแปรรูปร่างกลับมาใช้ใหม่ (Recycle) ส่วนที่เหลือแต่ก็ยังมีส่วนใหญ่ยังไม่ได้รับการจัดการหรือถูกทิ้งเทกองเป็นขยะมูลฝอยตกค้างเพิ่มขึ้นทุกปีในระยะ 10 ปีที่ผ่านมาได้เริ่มมีการปรับทัศนคติเกี่ยวกับขยะมูลฝอยโดยมองว่าขยะมูลฝอยที่สามารถนำกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่สามารถเพิ่มมูลค่าและรายได้ให้กับประชาชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรวมทั้งลดต้นทุนการผลิตได้อีกทางหนึ่งด้วย เพื่อให้สอดคล้องกับทิศทางแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-พ.ศ. 2564) โดยแนวคิดในการจัดการขยะมูลฝอยของเสียอันตรายประกอบด้วย ลดการเกิดขยะมูลฝอยหรือของเสียอันตรายที่แหล่งกำเนิด การนำของเสียกลับมาใช้ซ้ำและใช้ประโยชน์ใหม่ ซึ่งจะช่วยลดต้นทุนการผลิตของภาคการผลิต รวมทั้งลดปริมาณการเกิดขยะมูลฝอยเพื่อให้เกิดการจัดการขยะมูลฝอยอย่างยั่งยืนต่อไป ขยะมูลฝอยที่ได้จากการคัดแยกจะถูกนำไปใช้ประโยชน์ใหม่ ส่วนที่เหลือจะนำไปกำจัดโดยวิธีการ เพื่อป้องกันและลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมส่วนการนำไปผลิตเป็นพลังงานถือเป็นผลพลอยได้ โดยส่งเสริมให้ภาคเอกชนหรือรัฐวิสาหกิจมาลงทุน หรือร่วมลงทุนตามความเหมาะสม ดังนั้นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งมีอำนาจหน้าที่โดยตรงตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องในการจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตราย รวมทั้งหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องต้องมีแผนปฏิบัติการตามแผนแม่บทฯ เพื่อขับเคลื่อนการดำเนินการจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายที่เป็นรูปธรรมและมีประสิทธิภาพอย่างยั่งยืน

683466290

BUU-1Thesis 59930007 Independent study / rev: 10072561 10:09:48 / seq: 124

สถานการณ์การจัดการขยะมูลฝอยชุมชน

ขยะมูลฝอยตกค้าง

ในปี 2558 กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้ประเมินขยะมูลฝอยตกค้าง ประมาณ 30.49 ล้านตัน โดยจังหวัดที่มีขยะมูลฝอยตกค้าง ตั้งแต่ 500,000-1,000,000 ตัน ประกอบด้วย กาญจนบุรี นครราชสีมา ขอนแก่น กระบี่ เพชรบุรี พระนครศรีอยุธยา และปราจีนบุรี และขยะมูลฝอยตกค้างเกิน 1 ล้านตันขึ้นไป ประกอบด้วย สมุทรปราการ ชลบุรี สงขลา นครศรีธรรมราช และสุราษฎร์ธานี ขยะมูลฝอยตกค้างเมื่อได้รับการจัดการไม่ถูกต้องจะส่งผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อม เช่น ปัญหาเรื่องกลิ่นเหม็น น้ำเสีย มลพิษจากน้ำชะขยะปนเปื้อน ออกสู่แหล่งน้ำและสิ่งแวดล้อม มลพิษทางอากาศ จากการเผาขยะมูลฝอยในที่โล่งหรือไฟไหม้ และส่งผลกระทบต่อสุขภาพอนามัยของประชาชนจากมลพิษต่าง ๆ และแหล่งเพาะพันธุ์เชื้อโรค นอกจากนี้ยังเกิดปัญหาไฟไหม้บ่อฝังกลบขยะมูลฝอยส่งผลกระทบต่อสุขภาพและความเป็นอยู่ของประชาชนในบริเวณใกล้เคียง เช่น กรณีที่เกิดขึ้นแล้วในบริเวณบ่อฝังกลบขยะมูลฝอยจังหวัดสมุทรปราการและบ่อฝังกลบขยะมูลฝอย จังหวัดชลบุรี เป็นต้น

การจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายมีกรอบแนวคิดมาจากการลดขยะมูลฝอยที่ต้นทางประกอบการด้วยการใช้น้อย การใช้ซ้ำ และการนำขยะมูลฝอยกลับมาใช้ใหม่ ตามหลักการ 3R (Reduce, Reuse, Recycle) การกำจัดขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายแบบศูนย์รวม และการนำมาใช้ประโยชน์โดยแปรรูปผลิตพลังงาน หรือปุ๋ยอินทรีย์โดยการจัดการขยะมูลฝอยต้องดำเนินการให้ครบวงจรตามหลักความรับผิดชอบและการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตราย กำหนดมาตรการในการจัดการ 3 มาตรการ ได้แก่ มาตรการลดการเกิดขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายที่แหล่งกำเนิด มาตรการเพิ่มศักยภาพการจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายและมาตรการส่งเสริมการบริหารจัดการขยะมูลฝอยและของเสียโดยสอดคล้องกับทิศทางแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564)

หลักการ 3Rs (Reduce, Reuse, Recycle) เพื่อให้เกิดการใช้น้อย การใช้ซ้ำ และการนำกลับมาใช้ใหม่ ของขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้น ณ แหล่งกำเนิด คือการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอย การบริโภคที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมสร้างจิตสำนึกให้เยาวชนและประชาชนให้เกิดวินัยลดการบริโภคที่ฟุ่มเฟือย เพื่อลดการเกิดขยะมูลฝอยและของเสียอันตราย ณ แหล่งกำเนิด สนับสนุนการผลิตและการใช้ผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ส่งเสริมให้มีการใช้ซ้ำการคัดแยกและนำขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายไปใช้ประโยชน์ใหม่ให้มากที่สุดก่อนการกำจัดในขั้นสุดท้ายส่งเสริมและพัฒนาธุรกิจรีไซเคิล รวมถึงการสร้างแรงจูงใจให้ครัวเรือน สถานศึกษา สถานประกอบการและภาคบริการทั้งในชุมชนและสถานที่ท่องเที่ยวคัดแยกและลด

ปริมาณในส่วนของภาคเอกชนต้องมีการพัฒนาผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมและส่งเสริมการใช้วัสดุที่สามารถใช้ซ้ำ หรือนำกลับมาใช้ใหม่ตามหลักการ 3R ภาครัฐเป็นผู้นำในการจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายในหน่วยงาน และส่งเสริมการใช้สินค้าและบริการที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมให้ครบวงจร

การกำจัดขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายแบบศูนย์รวมและการแปรรูปผลิตพลังงาน

จัดการขยะมูลฝอย ของเสียอันตรายชุมชน และมูลฝอยติดเชื้อแบบศูนย์รวม โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการจัดระบบรองรับการเก็บรวบรวม ขนส่งแบบแยกประเภท ดำเนินการกำจัดขยะมูลฝอยแบบศูนย์รวม (Cluster) โดยใช้เทคโนโลยีแบบผสมผสานอย่างเหมาะสม เน้นการจัดการและการกำจัดขยะมูลฝอยให้ครบวงจรเพื่อลดผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อม เช่น ระบบคัดแยก ระบบหมักปุ๋ย เตาเผา การฝังกลบ ส่วนการนำขยะมูลฝอยมาแปรรูปเป็นพลังงาน เช่น นำมาเป็นเชื้อเพลิงเพื่อผลิตไฟฟ้า การผลิตก๊าซชีวภาพ (Biogas) เป็นต้น

ความรับผิดชอบและการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตราย ส่งเสริมบทบาทของทุกภาคส่วนทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชนให้มีความรู้ความเข้าใจและมีจิตสำนึก รวมทั้งการสร้างวินัยในการจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายทั้งในระบบโรงเรียนและนอกโรงเรียนตั้งแต่การคัดแยกขยะมูลฝอยที่ต้นทางจนถึงการกำจัดขั้นสุดท้าย ให้ข้อมูลข่าวสารและสามารถเข้าร่วมรับรู้ให้ข้อเสนอแนะร่วมตัดสินใจและร่วมมือในการดำเนินโครงการการบริหารจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายบนรากฐานข้อมูลทางวิชาการที่เกิดการยอมรับทุกส่วนตั้งแต่ต้น เพื่อลดความขัดแย้งและการต่อต้านจากประชาชน ในการก่อสร้างสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยและของเสียอันตราย และส่งเสริมและสนับสนุนภาคเอกชนลงทุนหรือร่วมลงทุนดำเนินงานระบบจัดการขยะมูลฝอย เนื่องจากจะมีความพร้อมและมีศักยภาพ รวมทั้งสามารถบำรุงรักษาและดูแลระบบในระยะยาวได้ไม่ใช่เป็นแค่เพียงการลงทุนจากภาครัฐและราชการส่วนท้องถิ่น

ปัญหาการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน

1. มีขยะมูลฝอยตกค้างอยู่เป็นจำนวนมาก เนื่องจากสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยส่วนใหญ่ดำเนินการไม่ถูกต้องตามหลักวิชาการ โดยมีการเผากลางแจ้ง กองทิ้งในบ่อดินเก่าหรือพื้นที่กร้าง
2. สถานที่กำจัดขยะมูลฝอยที่ถูกต้องตามหลักวิชาการมีไม่เพียงพอ เนื่องจากการจัดหาพื้นที่ก่อสร้างสถานที่กำจัดทำได้ยาก ที่ดินมีราคาแพง บางแห่งเป็นพื้นที่ป่าเสื่อมโทรม หรือพื้นที่ของทางราชการ การขออนุญาตใช้พื้นที่ต้องใช้ระยะเวลาานาน หรือไม่ได้รับอนุญาตให้ใช้พื้นที่

683466290

3. ประชาชนคัดค้าน ไม่เห็นด้วยให้มีสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยอยู่ในพื้นที่ของตนเอง ส่งผลให้สถานที่กำจัดที่ก่อสร้างแล้วไม่สามารถเปิดเดินระบบได้ หรือคัดค้านไม่ให้ก่อสร้างสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยใหม่
4. องค์กรปกครองท้องถิ่นมีข้อจำกัดด้านงบประมาณ อุปกรณ์ เครื่องมือในการเก็บขน และกำจัดไม่เพียงพอ และยังไม่มียุทธศาสตร์เก็บรวบรวมและขนส่งขยะมูลฝอยที่ต้นทาง
5. นโยบายของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่ให้ความสำคัญกับการจัดการขยะมูลฝอยบางแห่งขาดความต่อเนื่องในการบริหารจัดการ
6. ไม่มีระบบรองรับการให้บริการจัดการขยะมูลฝอยอย่างเพียงพอในแหล่งท่องเที่ยว (อุทยานเกาะ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขนาดเล็กและที่อยู่ในพื้นที่ห่างไกล) เนื่องจากไม่ได้มีการวางแผนและการเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับการจัดการขยะมูลฝอยควบคู่ไปกับการพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยว
7. ขาดความร่วมมือและความตระหนักจากประชาชน นักท่องเที่ยว และผู้ประกอบการ ในการลดและคัดแยกขยะมูลฝอยตั้งแต่ต้นทาง รวมถึงยังมีการใช้สินค้าและ/หรือบรรจุภัณฑ์ที่กำจัดยากอย่างฟุ่มเฟือยและย่อยสลายตามธรรมชาติได้ยาก อาทิ ถุงพลาสติก โฟม
8. ขาดกฎระเบียบบังคับการจัดการขยะมูลฝอย เช่น เทศบัญญัติการเก็บขนขยะมูลฝอย แบบแยกประเภท เทศบัญญัติการกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมการเก็บขนและกำจัดขยะมูลฝอย เป็นต้น รวมทั้งการบังคับใช้กฎหมายยังไม่มีประสิทธิภาพอย่างเพียงพอ
9. ขาดประสิทธิภาพของการจัดเก็บค่าธรรมเนียมให้ครอบคลุมและไม่สะท้อนต้นทุนการจัดการขยะมูลฝอยทั้งระบบ
10. ขาดการบูรณาการอย่างแท้จริงระหว่างหน่วยงานที่รับผิดชอบด้านนโยบาย กฎหมาย แผนงานและงบประมาณ
11. การจัดการขยะมูลฝอยแบบรวมศูนย์ไม่สามารถดำเนินการในพื้นที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและการคัดค้านจากประชาชน

แนวคิดการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลนครแหลมฉบัง

ประวัติความเป็นมา

เทศบาลนครแหลมฉบัง จัดตั้งขึ้นตาม “พระราชกฤษฎีกาจัดตั้งเทศบาลตำบลแหลมฉบัง อำเภอศรีราชาและตำบลบางละมุง จังหวัดชลบุรี พ.ศ. 2534” ซึ่งได้ประกาศในพระราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 108 ตอนที่ 211 ลงวันที่ 4 ธันวาคม 2534 มีข้อบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 3 มกราคม 2535 โดยยกฐานะพื้นที่บางส่วนของสุขาภิบาลอ่าวอุดม (เดิม) อำเภอศรีราชา และพื้นที่บางส่วนของ

683466290

BUU-1Thesis 59930007 independent study / rev: 10072561 10:09:48 / seq: 124

สุขภาพิบาล บางละมุง (เดิม) อำเภอบางละมุงต่อมาเทศบาลตำบลแหลมฉบังได้เปลี่ยนแปลงฐานะ เป็น “เทศบาลนครแหลมฉบัง” ตามประกาศกระทรวงมหาดไทย เมื่อวันที่ 24 พฤษภาคม พ.ศ. 2553 โดยอาศัยอำนาจตามความในมาตรา 11 และมาตรา 13 แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ 12) พ.ศ. 2546

ที่ตั้งแบ่งการปกครองออกเป็น 19 หมู่บ้าน 5 ตำบล และ 23 ชุมชน

ภูมิประเทศ เป็นพื้นที่ชายฝั่งทะเลมีชายฝั่งทะเลอยู่ทางด้านทิศตะวันตกซึ่งติดกับอ่าวไทย มีที่ราบบริเวณชายฝั่งทะเลเป็นบริเวณกว้าง มีภูเขาขนาดเล็กความสูงไม่เกิน 200 เมตร

ทิศเหนือ ติดต่อกับ ตำบลสุรศักดิ์ อำเภอสรีราชา

ทิศตะวันออก ติดต่อกับ ตำบลหนองขามและตำบลบึง อำเภอสรีราชา

ทิศใต้ ติดต่อกับ ตำบล บางละมุงและตำบลตะเคียนเตี้ย อำเภอบางละมุง

ทิศตะวันตก ติดต่อกับ ทะเลฝั่งตะวันออกของอ่าวไทย

ประชากรจำนวนราษฎรตามทะเบียนราษฎร แต่สภาพความเป็นจริงประชากรมีมากกว่าทะเบียนราษฎร ซึ่งคาดว่ามิประชากรแฝงไม่น้อยกว่า 60,000 คน มีพื้นที่รับผิดชอบทั้งหมด 109.65 ตารางกิโลเมตร ปัจจุบันมีประชากรแยกตามตำบลได้ 5 ตำบลดังนี้

การจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลนครแหลมฉบัง อำเภอสรีราชา จังหวัดชลบุรี

เทศบาลมีอำนาจและหน้าที่ความรับผิดชอบเกี่ยวกับการดำเนินให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของกฎหมายที่ว่าด้วยการสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม พร้อมทั้งกฎหมายอื่นใดที่เกี่ยวข้อง ศึกษาพัฒนาองค์ความรู้ ปรับปรุงรูปแบบการจัดระบบการให้บริการด้านสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม การอาชีวอนามัย การสัตว์แพทย์อย่างทั่วถึง กำหนดมาตรฐานทางการส่งเสริมสุขภาพ การควบคุมป้องกันโรคติดต่อและไม่ติดต่อ การพัฒนาพฤติกรรมอนามัย การสุขภาพิบาลและอนามัย สิ่งแวดล้อม เพื่อความสมบูรณ์ของร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และสังคม พร้อมทั้งจัดสรรสวัสดิการด้านการรักษาพยาบาลในกลุ่มเป้าหมายต่าง ๆ อย่างทั่วถึง จัดให้บริการด้านเผยแพร่ความรู้และถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านการส่งเสริมสุขภาพ การป้องกันโรค การควบคุมสิ่งแวดล้อมและพฤติกรรมอนามัย ตลอดจนการคุ้มครองผู้บริโภค โภคให้แก่ประชาชน รวมทั้งหน่วยงานในสังกัดและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ส่งเสริมดำรงรักษาไว้ซึ่งคุณภาพสิ่งแวดล้อม บริการงานจัดการคุณภาพด้านสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม มุ่งเน้นการควบคุมป้องกันและแก้ไขปัญหาด้านสิ่งแวดล้อม อันเนื่องมาจากภาวะมลพิษ ประสานการบริหารจัดการ การบำรุงรักษาและใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของท้องถิ่น จัดบริการรักษาความสะอาด การจัดการมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล รวมทั้งวิเคราะห์ผลกระทบทางสิ่งแวดล้อม กำหนดนโยบายแนวทางปฏิบัติงาน ตลอดจนประสานแผนการให้บริการด้านสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม ให้เป็นไปตามนโยบายหลักของผู้บริหารท้องถิ่น และ

สอดคล้องกับยุทธศาสตร์การพัฒนาของจังหวัดและส่วนกลาง ส่งเสริมการประสานงานกับองค์กร ทั้งภาครัฐและเอกชน ในการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร และเสริมศักยภาพในการดำเนินกิจกรรม โดย มุ่งเน้นการกระตุ้นให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ อันจะนำไปสู่การพัฒนา คุณภาพชีวิตและสิ่งแวดล้อมของเทศบาลแหลมฉบัง

ปัญหาในการจัดการขยะมูลฝอยในเขตเทศบาลนครแหลมฉบัง ในปัจจุบันเป็นปัญหาที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาพื้นที่อันเนื่องมา จากการเจริญเติบโตของจำนวนประชากรที่เพิ่มขึ้น หาก ไม่มี มาตรการในการป้องกัน และหาวิธีการในการจัดการมูลฝอย ซึ่งใน อนาคตอาจส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตของประชาชน และท้องถิ่น จะต้องเสียงบประมาณเพิ่มมากขึ้นในการจัดการมูลฝอย เริ่มเดิม เทศบาลนครแหลมฉบังจัดทำ โครงการจัดการมูลฝอยแบบบูรณาการ โดยมีชุมชนบ้านอ่าว อุดมเป็นชุมชนนำร่อง ในการบริหารจัดการ มูลฝอยภายในชุมชนก่อน ซึ่งจะมีการบริหารแบบมี ส่วนร่วมของ คนในชุมชน เริ่มตั้งแต่การคัดแยกขยะในครัวเรือน นำมูลฝอยกลับ มาใช้ประโยชน์ให้ มากที่สุด ในรูปของการเปลี่ยนสภาพเป็นของใช้ใน ชีวิตประจำวัน เพื่อให้มูลฝอยที่ต้องนำไปกำจัด เหลือน้อยที่สุด ซึ่งปัจจุบันเทศบาล ได้มีการส่งเสริมให้ความรู้ความเข้าใจตลอด จนสร้างจิตสำนึก เพื่อลดการเกิดมูลฝอยในแหล่งกำเนิดต่าง ๆ ให้กับชุมชนในเขตเทศบาล และมีความตระหนักใน เรื่องนี้ เป็นสำคัญ กระบวนการในการจัดการมูลฝอยแบบเบ็ดเสร็จนั้น ทุกคนในชุมชน ต้องมีส่วน ร่วมในการบริหารจัดการเช่น

1. คนในชุมชนระดมความคิดเห็นสาเหตุของการเกิดมูลฝอยว่าเกิด จากแหล่งกำเนิดใด มากที่สุด

2. วางขั้นตอนในการบริหารแต่งตั้งคณะกรรมการผู้รับผิดชอบ ตรวจสอบ ประเมินผล-ประสาน ขยายผลการดำเนินงานผ่านหน่วยงานอื่น เช่น โรงเรียน ภาคเอกชน วัด ใน พื้นที่ชุมชน เพื่อเป็นแกนร่วมในการ จัดการ และประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนในชุมชนได้

3. เมื่อมีกระบวนการทำงานที่ชัดเจน ทำให้คนในชุมชนได้เข้าใจ สถานการณ์ของมูล ฝอยว่ามีความอยากในการจัดการเป็นอย่างมาก จากการติดตามการบริหารจัดการมูลฝอยชุมชนได้ ตระหนักเป็น อย่างดีว่าทำอย่างไรมูลฝอยจะไปสู่กระบวนการกำจัดน้อยที่สุด ซึ่ง มีวิธีการจัดการมูล ฝอยในแต่ละประเภทดังนี้

3.1 ขยะรีไซเคิล เป็นขยะที่ครัวเรือนสามารถแยกเพื่อนำมาขาย ให้กับร้านซื้อของ เก่า หรือนำมาร่วมกิจกรรมผ้าป่าขยะรีไซเคิลที่ทาง เทศบาลจะดำเนินการจัดตามชุมชนต่าง ๆ ทั้ง 23 ชุมชน

3.2 ขยะพิษ เป็นขยะที่เกิดมาจากภาคอุตสาหกรรม การกำจัด ขยะประเภทนี้ต้อง ใช้กระบวนการทางเคมีการฝังกลบไม่สามารถ ทำลายได้ซึ่งทางเทศบาลนครแหลมฉบังได้จัดตั้งจุด

683466290

รับขยะพิษตาม พื้นที่ต่างๆ เพื่อให้ประชาชนนำขยะประเภทนี้ไปทิ้งไว้ที่ถังสำหรับ รองรับและทางเทศบาลจะนำไปกำจัดอย่างถูกวิธีต่อไป

3.3 ขยะอินทรีย์ เป็นขยะที่สามารถนำมาผลิตเป็นปุ๋ย น้ำ EM (น้ำจุลินทรีย์ชีวภาพ) และให้พลังงานทดแทนได้เช่น เศษอาหาร พืช เศษใบไม้เศษหญ้า เปลือกผลไม้ เป็นต้น

3.4 ขยะทั่วไป สนับสนุนให้ประชาชนรณรงค์การใช้ถุงผ้าตะกร้า ฯลฯ แทนการใช้ถุงพลาสติก

ตัวอย่างโครงการ/ กิจกรรมการคัดแยกและการใช้ประโยชน์จากขยะมูลฝอย

1. โครงการลดขยะอินทรีย์/ ลดโรค ลดร้อน

ในปัจจุบันพบว่า มีมูลฝอยประเภทที่สามารถย่อยสลายได้จำนวนมากได้แก่ เศษอาหาร เศษผัก ผลไม้ ใบไม้ เป็นต้น แหล่งกำเนิดที่ใหญ่ที่สุด คือ จากตลาด โรงเรียน บ้านเรือน ที่พักอาศัย สภาพอากาศของบ้านเราทำให้มูลฝอยสามารถดำเนินการย่อยสลายอย่างรวดเร็ว ทำให้เกิดน้ำชะขยะ เกิดกลิ่นเหม็นจากปัญหาดังกล่าวจึงได้จัดทำโครงการลดขยะอินทรีย์ ลดโรค ลดร้อน โดยนำมูลฝอยอินทรีย์มาหมักทำปุ๋ย และน้ำจุลินทรีย์ชีวภาพซึ่งเป็นวิธีการไม่ยุ่งยาก ผลผลิตที่ได้สามารถนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์ได้รวมทั้งลดผลกระทบจะเกิดขึ้นกับประชาชนและลดค่าใช้จ่ายของเทศบาลฯ ได้

2. โครงการสร้างเสริมความรู้มุ่งสู่คนปลอดขยะ

โดยมีการจัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยในชุมชน ให้กับแกนนำชุมชนต่าง ๆ ภายในเขตเทศบาลฯประชาชนทั่วไป และแกนนำนักเรียน เพื่อให้เกิดการคัดแยกและลดปริมาณขยะมูลฝอยจากต้นทาง การนำกลับมาใช้ใหม่ และการกำจัดอย่างถูกวิธี โดยการนำหลัก 3R มาใช้ในการดำเนินโครงการ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

กัลยาณี อุปราสิทธิ (2560) พฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของครัวเรือนในเขตเทศบาลตำบลสันโป่ง อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่ จุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของครัวเรือนในเขตเทศบาลตำบลสันโป่ง อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่ และปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของครัวเรือน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ ครัวเรือนที่อยู่ในเขตเทศบาลตำบลสันโป่ง อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 366 ครัวเรือน ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการศึกษาวิจัย วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป เพื่อหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่า t-test ในการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One way analysis variance) พฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยโดยภาพรวมของครัวเรือน พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของครัวเรือน อยู่ในระดับ ดี เมื่อพิจารณาในแต่ละด้าน พบว่า

683466290

พฤติกรรมด้านการลดขยะมูลฝอย อยู่ในระดับปานกลาง พฤติกรรมด้านการนำไปใช้ต่อ พบว่า อยู่ในระดับปานกลาง และพฤติกรรมด้านการคัดแยกขยะมูลฝอย อยู่ในระดับดี

ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยในภาพรวมของครัวเรือน พบว่า เพศ อายุ รายได้ต่อเดือน การรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยและความรู้เกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยแตกต่างกัน มีพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยและความรู้เกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยแตกต่างกัน มีพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของครัวเรือนการลดการเกิดขยะมูลฝอย ด้านการนำไปใช้ต่อ และด้านการคัดแยกแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

สุรรรยา ทิพย์มณี (2558) ศึกษาเรื่อง พฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชน จะนำไปสู่การวางแผนแก้ปัญหาขยะมูลฝอยในชุมชนที่มีประสิทธิภาพและยั่งยืน วัตถุประสงค์: เพื่อศึกษาพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลคำบง ในขั้นตอนการลดปริมาณขยะมูลฝอยจากแหล่งกำเนิด การเก็บรวบรวมและขนส่งขยะมูลฝอย และการกำจัดขยะมูลฝอย และปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลคำบง วิธีการศึกษา: การศึกษาเชิงวิเคราะห์แบบภาคตัดขวาง ศึกษาในเขตเทศบาลตำบลคำบง อำเภอห้วยผึ้ง จังหวัดกาฬสินธุ์ ระหว่างเดือนกุมภาพันธ์-เมษายน พ.ศ. 2558 เก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นหัวหน้าครัวเรือนหรือตัวแทนครัวเรือนที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลตำบลคำบง จำนวน 315 คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ การแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าต่ำสุด ค่าสูงสุด และสถิติเชิงอนุมาน ได้แก่ การหาความสัมพันธ์ด้วยสถิติ Pearso's correlation การวิเคราะห์ถดถอยพหุแบบขั้นตอน (Stepwise multiple regression analysis) และค่าความเชื่อมั่นที่ 95% CI โดยกำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ผลการศึกษา: พฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในภาพรวมอยู่ในระดับดี โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.94 เมื่อพิจารณาการจัดการขยะมูลฝอยทั้ง 3 ขั้นตอน พบว่าประชาชนมีพฤติกรรมลดปริมาณขยะมูลฝอยจากแหล่งกำเนิดอยู่ในระดับดี โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.07 การเก็บรวบรวมและขนส่งขยะมูลฝอยอยู่ในระดับดี โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.71 และการกำจัดขยะมูลฝอยอยู่ในระดับดี โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.07 ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน คือ การได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับขยะมูลฝอย การรับรู้ผลกระทบจากขยะมูลฝอย ผลประโยชน์ที่ได้รับจากการจัดการขยะมูลฝอย ความรู้เกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอย และ อายุ ซึ่งการศึกษาคั้งนี้สามารถร่วมกันทำนายพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลคำบง อำเภอห้วยผึ้ง จังหวัดกาฬสินธุ์ได้ร้อยละ 43.6 สรุปและข้อเสนอแนะ: เพื่อส่งเสริมให้ประชาชนในชุมชนมีพฤติกรรม

683466290

จัดการขยะมูลฝอยให้ดียิ่งขึ้น ควรสนับสนุนข้อมูลข่าวสาร เกี่ยวกับผลกระทบ ประโยชน์ และ ความรู้เกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยในช่องทางต่าง ๆ ให้มากขึ้น โดยเน้นไปที่กลุ่มผู้น้อย

รัฐันท์ บุญประดิษฐ์ (2556) ศึกษาเรื่องพฤติกรรมจัดการขยะมูลฝอยในท้องถิ่นของ ประชาชนตำบลไทยสามัคคี อำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา มีวัตถุประสงค์ในการวิจัยครั้งนี้ ประการแรกเพื่อศึกษาถึงพฤติกรรมจัดการขยะมูลฝอยประการที่สองเปรียบเทียบพฤติกรรม การจัดการขยะมูลฝอยในเขตตำบลไทยสามัคคี อำเภอวังน้ำเขียวจังหวัดนครราชสีมาโดยการเก็บ รวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างของประชาชนที่อาศัยอยู่ในตำบลไทยสามัคคี อำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา จำนวน 377 คน โดยสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ค่าความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และทดสอบใช้ค่าสถิติ t-test และ One-way ANOVA

ผลการศึกษาพบว่า โดยภาพรวมประชาชนมีพฤติกรรมจัดการขยะมูลฝอยอยู่ใน ระดับค่อนข้างดี เมื่อวิเคราะห์ตามรายด้าน พบว่า ด้านการลดปริมาณการใช้ (Reduce) ประชาชนมี พฤติกรรมจัดการขยะมูลฝอยอยู่ในระดับค่อนข้างดีโดยประชาชนให้ความสำคัญเป็นอันดับที่ 1 ด้านการซ่อมแซมใช้ใหม่ (Repair) ประชาชนมีพฤติกรรมจัดการขยะมูลฝอยอยู่ในระดับ ค่อนข้างดี โดยประชาชนให้ความสำคัญเป็นอันดับที่ 2 ด้านการแปรรูปกลับมาใช้ใหม่ (Recycle) ประชาชนมีพฤติกรรมจัดการขยะมูลฝอยอยู่ในระดับค่อนข้างดี โดยประชาชนให้ความสำคัญเป็น อันดับที่ 3 ด้านการนำมาใช้ใหม่/ ใช้ซ้ำ (Recse) ประชาชนมีพฤติกรรมจัดการขยะมูลฝอยอยู่ใน ระดับค่อนข้างไม่ดี โดยประชาชนให้ความสำคัญเป็นอันดับที่ 4 ด้านการหลีกเลี่ยง (Reject) ประชาชนมีพฤติกรรมจัดการขยะมูลฝอยอยู่ในระดับค่อนข้างไม่ดีโดยประชาชนให้ความสำคัญ เป็นอันดับที่ 5 และผลการเปรียบเทียบพฤติกรรมจัดการขยะมูลฝอยในท้องถิ่นพบว่า ประชาชน ที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ ระยะเวลาในการอยู่อาศัยในชุมชนต่างกัน มีพฤติกรรม การจัดการขยะมูลฝอยไม่แตกต่างกัน แต่ประชาชนที่มีรายได้ต่างกันมีพฤติกรรมจัดการขยะมูลฝอย ที่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

เกียรติกุล ถวิล (2558) ศึกษาเรื่องพฤติกรรมจัดการขยะมูลฝอยในรูปแบบ 3R (Reduce, Reuse, Recycle) ของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองชลบุรี อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี ได้ศึกษาการวิจัยเรื่องพฤติกรรมจัดการขยะมูลฝอยในรูปแบบ 3R 3R (Reduce, Reuse, Recycle) ของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองชลบุรี อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา พฤติกรรมจัดการขยะมูลฝอยในรูปแบบ 3R ของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองชลบุรี อำเภอ เมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี และเสนอแนะแนวทางที่เหมาะสมในการพัฒนาพฤติกรรมจัดการขยะ ในรูปแบบ ของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองชลบุรี อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี โดยวิธีการ

683466290

คํานวณกลุ่มตัวอย่างจากประชากรแบบชั้นภูมิ จำนวน 395 คน ตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 เพื่อศึกษาพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยในรูปแบบ 3R (Reduce, Reuse, Recycle) ของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองชลบุรี อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี ในภาพรวมพบว่าระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในรูปแบบ 3R ส่วนใหญ่มีพฤติกรรมกำจัดการขยะมูลฝอยอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกประเด็น สามารถเรียงอันดับได้ ดังนี้ ด้านการคัดแยกขยะมูลฝอย ด้านการนำกลับมาใช้ใหม่ ด้านการลดการเกิดขยะมูลฝอยตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมจัดการขยะมูลฝอยในรูปแบบ 3R (Reduce, Reuse, Recycle) ของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองชลบุรี อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี พบว่าปัจจัยด้านระดับการศึกษาสูงสุด อาชีพ ระยะเวลาที่อาศัยในพื้นที่ รายได้ในครัวเรือนต่อเดือน และการได้รับข้อมูลข่าวสารด้านการจัดการขยะ มีพฤติกรรมจัดการขยะมูลฝอยแตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ส่วนปัจจัยด้านเพศ อายุ สถานภาพสมรส จำนวนสมาชิกในครอบครัว และช่องทางการรับข่าวสาร พบว่า มีพฤติกรรมจัดการขยะมูลฝอยไม่แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญ .05 ซึ่งปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้ โดยมีข้อเสนอแนะดังนี้

1. ด้านการลดการเกิดขยะมูลฝอย ควรมีกิจกรรมหรือโครงการเผยแพร่ความรู้และสนับสนุนให้ประชาชนร่วมมือในด้านการลดการเกิดขยะมูลฝอย
2. ด้านการนำกลับมาใช้ใหม่ ควรมีการปลูกฝัง ทักษะการนำวัสดุเหลือใช้กลับมาใช้ซ้ำอีกครั้ง เช่น การนำขยะประเภทขวดพลาสติกหรือขวดแก้วกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ หรือการนำกลับมาใช้ใหม่
3. ด้านการคัดแยกขยะมูลฝอย จากการศึกษาเทศบาลชลบุรี อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี ควรมีนโยบายส่งเสริมการให้ความรู้เกี่ยวกับถึงขยะประเภทต่าง ๆ รวมถึงวิธีการกำจัดขยะมูลฝอยที่ถูกต้อง ควรจัดหาถังขยะประเภทต่างๆและกำหนดจุดที่ตั้งในชุมชนให้มากขึ้นเพื่อให้เพียงพอกับความต้องการของประชาชน

สุภาพร ศรีงาม (2552) ศึกษาเรื่อง พฤติกรรมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในชุมชนของเทศบาลตำบลคอนหัวพ้อ อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงมีอายุในช่วง 25-35 ปี มีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี อาชีพรับจ้าง โดยอาศัยอยู่ในชุมชนตั้งแต่ 5 ปี ขึ้นไป มีรายได้ในครัวเรือนต่ำกว่า 10,000 บาทต่อเดือน และมีสมาชิกในครัวเรือน 1-3 คน ส่วนใหญ่ได้รับข้อมูลข่าวสารด้านการจัดการขยะมูลฝอยจากโทรทัศน์ พฤติกรรมจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลคอนหัวพ้อ อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี ปรากฏว่าปัจจัยส่วนบุคคลไม่มีผลต่อพฤติกรรมจัดการขยะมูลฝอยซึ่งระดับพฤติกรรมจัดการขยะมูลฝอยแบ่งออกเป็น 3 ด้านด้วยกัน คือ ด้านที่ 1 พฤติกรรม

683466290

จัดการขยะมูลฝอย ด้านการลดการเกิดขยะมูลฝอย โดยภาพรวมระดับพฤติกรรมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}= 3.37, SD= 0.68$) ด้านที่ 2 พฤติกรรมด้านการขยะมูลฝอยด้านการนำกลับมาใช้ใหม่ ภาพรวมระดับพฤติกรรมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}= 3.57, SD= 0.78$) และด้านที่ 3 พฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยด้านการคัดแยกในภาพรวมระดับพฤติกรรมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}= 3.48, SD= 0.81$)

สมหญิง นุชปาน (2553) ศึกษาเรื่อง พฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบางทราย อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี ผลการศึกษาพบว่าพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบางทราย อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี โดยรวมมีพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยค่อนข้างไม่เหมาะสม เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าด้านที่มีพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยดีที่สุดคือด้านการลดปริมาณขยะมูลฝอย (Reuse) ครั้วเรือนเลือกใช้สินค้าที่มีความคงทนถาวรและมีอายุการใช้งานนานและซื้อสินค้าชนิดเติมเหลือ (Refill) เพื่อลดปริมาณขยะ รองลงมาคือ ด้านการนำกลับมาใช้ซ้ำ (Reuse) ครั้วเรือนมีการนำกระดาษที่เหลือมาใช้ทำกระดาษโน้ต และนำขวดน้ำหวานหรือขวดแก้วอื่นที่ใช้แล้วนำมาบรรจุน้ำดื่ม

ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบางทราย อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้ในครั้วเรือนต่อเดือนต่างกัน มีพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยแตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญ .05 โดยพบว่า กลุ่มที่มีรายได้ในครั้วเรือนต่อเดือนระหว่าง 20,001-30,000 บาท เหมาะสมกว่ากลุ่มที่มีรายได้ในครั้วเรือนต่อเดือนต่ำกว่า 20,001 บาท และกลุ่มตัวอย่างที่มีระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชนต่างกัน มีพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยแตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญ .05 โดยพบว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชนมากกว่า 5 ปีขึ้นไป มีพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยเหมาะสมกว่ากลุ่มที่มีระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชนน้อยกว่า 3 ปี ในขณะที่กลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะที่อยู่อาศัยและจำนวนสมาชิกในครั้วเรือนต่างกันมีพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยแตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญ .05 มีพฤติกรรมเลือกใช้ถุงพลาสติกใส่ของใบใหญ่เพียงใบเดียวมากกว่าใบเล็กหลายๆใบ และในด้านการคัดแยกขยะมูลฝอย ประชาชนมีพฤติกรรมการทิ้งขยะเปียกโดยจะต้องมีถังขยะรองรับเสมอ ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของพฤติกรรมการกำจัดขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบางทราย พบว่า อายุและจำนวนสมาชิกในครั้วเรือนต่างกันมีพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยแตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญ .05

ณัฐวดี สุขช่วย (2558) ศึกษาเรื่องพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาลบ้านด่าน อำเภอรัฐประเศ จังหวัดสระแก้ว เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาลบ้านด่าน และเพื่อศึกษาระดับพฤติกรรมพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาลบ้านด่าน ในด้านต่าง ๆ

683466290

BUU-1Thesis 59930007 Independent study / rev: 10072561 10:09:48 / seq: 124

ว่ามีพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยในระดับมากเพียงใด กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ หัวหน้าครัวเรือนที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลบ้านด่าน อำเภอรัฐประเทพ ประเทศ จังหวัดสระแก้ว จำนวน 400 คน โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลนำมาวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปสำหรับการวิจัยทางสังคมศาสตร์ สถิติที่ใช้ในการวิจัย คือ สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ความถี่ ค่าร้อยละ และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและสถิติอ้างอิง ได้แก่ ค่าทีและค่าสถิติความแปรปรวนทางเดียวและแอลเอสดี

ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างของประชาชนที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นด้านเพศ พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศชาย ร้อยละ 51.25 และเพศหญิง ร้อยละ 48.75 ด้านอายุ พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่อายุระหว่าง 26-35 ปี ร้อยละ 31.50 ด้านสถานภาพ พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีสถานภาพสมรส ร้อยละ 48.50 และสถานภาพหย่าร้าง ร้อยละ 15.50 ด้านการศึกษา พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่อยู่ในระดับการศึกษาปริญญาตรี ร้อยละ 57.75 ด้านอาชีพ พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ประกอบอาชีพค้าขาย ร้อยละ 43.50 ด้านรายได้ในครัวเรือนต่อเดือน พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีรายได้เฉลี่ยในครัวเรือนต่อเดือนระหว่าง 10,001-15,000 บาท ร้อยละ 42.75 ด้านจำนวนสมาชิกในครัวเรือน พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือน ระหว่าง 4-6 คน ร้อยละ 44.00 ด้านลักษณะที่อยู่อาศัย พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีลักษณะที่อยู่อาศัยเป็น บ้านตนเอง ร้อยละ 54.25 และด้านการได้รับข่าวสารเกี่ยวกับการกำจัดขยะมูลฝอย พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ ไม่ได้รับข่าวสารเกี่ยวกับการกำจัดขยะมูลฝอย ร้อยละ 63.50 ส่วนพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบ้านด่านแตกต่างกัน จะมีพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

รุ่งอรุณ วงษ์อินทร์ (2556) ศึกษาเรื่องพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองอ่างศิลา อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอย และเพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองอ่างศิลา อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ใน ชุมชน รายได้ในครัวเรือนต่อเดือน จำนวนสมาชิกในครัวเรือน ลักษณะที่อยู่อาศัยและเขตพื้นที่พัก อาศัย โดยศึกษาจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 400 ครัวเรือน โดยใช้เครื่องมือแบบสอบถามในการเก็บ รวบรวมข้อมูล สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน ค่าที ความแปรปรวนทางเดียว และใช้วิธี LSD ในการจับรายคู่ เมื่อมีความแตกต่างกัน ผลการศึกษาพบว่า พฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาลเมือง อ่างศิลา อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี โดยรวมมีพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยอยู่ในระดับ ปฏิบัติบ่อยครั้ง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการลดปริมาณขยะมูลฝอย

683466290

(Reduce) มีการปฏิบัติบ่อยครั้งมากที่สุด รองลงมาคือด้านการนำมาใช้ซ้ำ (Reuse) ด้านการคัดแยกขยะและด้านการซ่อมแซมแก้ไขสิ่งของต่าง ๆ ให้สามารถใช้งานได้ (Repair) ส่วนการปฏิบัติ น้อยที่สุด คือด้านการปฏิเสธหรือหลีกเลี่ยงใช้ของผิดวัตถุประสงค์ (Reject) ผลการเปรียบเทียบ พฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองอ่างศิลา อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี พบว่า อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ใน ชุมชน และลักษณะที่อยู่อาศัยต่างกันมีพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองอ่างศิลา อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ในส่วนของผลเปรียบเทียบความแตกต่างของพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอย พบว่า เพศ รายได้ ในครัวเรือน จำนวนสมาชิกใน ครัวเรือนและเขตพื้นที่พักอาศัยต่างกันมีพฤติกรรมการจัดการมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาล เมืองอ่างศิลา อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี ไม่แตกต่างกัน

บุญทัน ทับผึ้ง (2556) ศึกษาเรื่องพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขต องค์การบริหารส่วนตำบลแม่มณี อำเภอเมือง จังหวัดตาก การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษา พฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอย ประกอบด้วย การลดการใช้ การใช้ซ้ำ การนำกลับมาใช้ใหม่ แนว ทางการพัฒนาพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชน ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลน้ำ รีม อำเภอเมืองตาก จังหวัดตาก โดยมีวิธีการดำเนินการศึกษา 2 ขั้นตอน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ใน การศึกษา ได้แก่ ประชากรที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่ตำบลน้ำรีม จำนวน 387 คน ตามวิธีการของ ยามาเน่ (Yamane) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95 % และกำหนดความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้ .05 เครื่องมือในการศึกษาใช้แบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง สัมภาษณ์แนวทางการ พัฒนาพฤติกรรมการจัดการขยะของประชาชน จากผู้บริหาร ผู้นำท้องถิ่นในตำบลน้ำรีม ที่มีความ เข้าใจ แบบเจาะจง จำนวน 36 คน ผลการศึกษา พบว่า พฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของ ประชากรที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่ตำบลน้ำรีม อำเภอเมืองตาก จังหวัดตาก ในภาพรวมอยู่ในระดับ ปานกลาง เมื่อพิจารณาในรายด้าน พบว่า ด้านการลดการใช้อยู่ในระดับปานกลาง การใช้ซ้ำอยู่ใน ระดับมาก และ และด้านการนำกลับมาใช้ใหม่อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนแนวทางการพัฒนา พฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชน ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลน้ำรีม อำเภอเมือง ตาก พบว่า ต้องให้ความรู้ความเข้าใจแก่ประชาชนถึงปัญหาของขยะ จัดกิจกรรมประชาสัมพันธ์ให้ ประชาชนมีทัศนคติที่ดี ต่อการลดการใช้บรรจุภัณฑ์ที่ก่อให้เกิดขยะและบรรจุที่ใช้แล้ว สามารถทำ ความสะอาดแล้วนำกลับมาใช้ซ้ำได้อีก อีกทั้งมีการจัดตั้งธนาคารขยะรีไซเคิล เพื่อให้ประชาชนเข้า มามีส่วนร่วมในกิจกรรมแก้ไขปัญหาขยะของชุมชน และเสริมสร้างจิตสำนึกในการคัดแยกขยะ ก่อน

683466290

ชัยชนะ สงดำ (2554) ศึกษาเรื่อง พฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลเจ๊ะบิลัง อำเภอเมืองสตูล จังหวัดสตูล ผลการศึกษาพบว่า พฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลเจ๊ะบิลัง อำเภอเมืองสตูล จังหวัดสตูล โดยรวมมีพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยมีระดับปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าด้านที่มีพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยมากที่สุดคือ ด้านการนำกลับมาใช้ใหม่ รองลงมาคือด้านการลดการเกิดขยะมูลฝอย ด้านการคัดแยกขยะมูลฝอย โดยในด้านการนำกลับมาใช้ใหม่ประชาชนมีการเก็บกล่องกระดาษหรือหนังสือพิมพ์ ประชาชนได้เก็บไว้ขายหรือนำกลับมาใช้งานได้อีก ในด้านการลดการเกิดขยะมูลฝอยประชาชนได้ให้ความช่วยเหลือกับเทศบาลตำบลเจ๊ะบิลังเป็นอย่างดี รองลงมาประชาชนเลือกใช้ถุงพลาสติกใส่สิ่งของใบใหญ่เพียงใบเดียวมากกว่าใบเล็กหลาย ๆ ใบ และในด้านการคัดแยกขยะมูลฝอย ประชาชนมีการทิ้งขยะตรงตามเวลานัดของเทศบาลในการช่วยลดขยะ ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลเจ๊ะบิลัง อำเภอเมืองสตูล จังหวัดสตูล พบว่า เพศที่ต่างกัน มีพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยไม่แตกต่างกัน ส่วนรายได้ในครัวเรือนต่อเดือน ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้าน อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ มีพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยแตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญ .05

683466290

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาเรื่อง “พฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนของประชาชนในเขตเทศบาลนครแหลมฉบัง อำเภอสัตหิรา จังหวัดชลบุรี” เป็นการวิจัยเชิงปริมาณซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อการศึกษาพฤติกรรมในการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนของประชาชนในเขตเทศบาลนครแหลมฉบัง และเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนของประชาชนในเขตเทศบาลนครแหลมฉบัง จำแนกตามเพศ อายุ อาชีพ ระดับการศึกษา รายได้ในครัวเรือนต่อเดือน ระยะเวลาอยู่อาศัยในพื้นที่ และจำนวนสมาชิกในครัวเรือน ผู้วิจัยได้กำหนดวิธีการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การสร้างและตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การพิทักษ์สิทธิกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย
6. การวิเคราะห์ข้อมูล
7. เสนอผลการแปลผล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ตัวแทนครัวเรือนที่ตั้งอยู่ในเขตเทศบาลนครแหลมฉบัง จำนวน 75,507 ครัวเรือน (งานทะเบียนราษฎรและบัตรเทศบาลนครแหลมฉบัง, 2560)
2. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ตัวแทนครัวเรือนที่ตั้งอยู่ในเขตเทศบาลนครแหลมฉบัง ซึ่งกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยด้วยการคำนวณจากสูตรของ ทาโร ยามาเน่ (ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่เหมาะสม, ม.ป.ป.) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% และกำหนดความคลาดเคลื่อน (e) ขนาดประชากรที่ยอมรับได้ .05 โดยใช้สูตรดังนี้

$$n = \frac{n}{1 + Ne^2}$$

เมื่อ

n =จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการ

N =จำนวนรวมทั้งหมดของประชากรที่ใช้ในการศึกษา

e =ความคลาดเคลื่อนในการสุ่มกำหนดให้คลาดเคลื่อนได้(.05)

68346290

จากสูตรสามารถแทนค่าได้ดังนี้

$$N \ 75,507 \quad \text{ครัวเรือน} \\ e \ .05 \quad (\text{ความคลาดเคลื่อนได้ 5% หรือ 0.5}) \quad \text{แทนค่าในสูตร}$$

$$n = \frac{75,507}{1+75,507(0.05)^2}$$

$$n = 397.89 \quad \text{ครัวเรือน}$$

ดังนั้นการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยจึงกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างจากตัวแทนครัวเรือนจำนวน 400 ครัวเรือน โดยมีวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิตามสัดส่วน (Stratified random sampling) ดังนี้

$$\text{จำนวนตัวอย่างในแต่ละกลุ่ม} = \frac{\text{จำนวนขนาดตัวอย่างทั้งหมด } x \text{ จำนวนครัวเรือนในแต่ละตำบล}}{\text{จำนวนครัวเรือนทั้งหมด}}$$

ตารางที่ 2 ข้อมูลจำนวนครัวเรือนของเทศบาลนครแหลมฉบัง (เทศบาลนครแหลมฉบัง, 2560)

ตำบลที่	ชื่อตำบล	จำนวนครัวเรือน	กลุ่มตัวอย่าง (ครัวเรือน)
1	ทุ่งสุขลา	36,241	192
2	บึง	8,295	44
3	บางละมุง	14,150	75
4	สุรศักดิ์	3,141	17
5	หนองขาม	13,680	72
	รวมทั้งสิ้น	75,507	400

หลังจากที่ได้กลุ่มตัวอย่างเป็นครัวเรือนแล้วผู้วิจัยจะทำการเก็บข้อมูลจากครัวเรือน โดยทำการสุ่มแบบค้ำบังถึงความน่าจะเป็นในครัวเรือนแต่ละตำบลตามจำนวนที่กำหนดไว้ข้างต้น

683466290

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้เครื่องมือสำหรับการศึกษาค้นคว้าเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ ได้แก่ เครื่องมือแบบสอบถาม โดยสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลมีวิธีการ ดังนี้

ศึกษาข้อมูลจากแนวคิดทฤษฎี เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำข้อมูลดังกล่าวนี้มาสร้างเป็นแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบเลือกตอบ (Check-list) เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ต่อครัวเรือนต่อเดือนระยะเวลาอยู่อาศัยในพื้นที่และจำนวนสมาชิกในครัวเรือน

ตอนที่ 2 เป็นมาตรวัดแบบให้คะแนน (Rating scale) เกี่ยวกับพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนของประชาชนในเขตเทศบาลนครแหลมฉบัง อำเภอสัตหีบ จังหัดชลบุรี เพื่อประเมินพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนของประชาชนในเขตเทศบาลนครแหลมฉบัง รวมคำถามทั้งสิ้น 3 ด้าน ได้แก่

1. ด้านการลดการเกิดขยะมูลฝอย	จำนวน 10 ข้อ
2. ด้านการคัดแยกขยะมูลฝอย	จำนวน 10 ข้อ
3. ด้านการนำกลับมาใช้ใหม่	จำนวน 10 ข้อ

ซึ่งมีเกณฑ์การให้คะแนนพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนตามความคิดเห็น ดังนี้

ระดับการปฏิบัติเป็นประจำ	ให้ 2 คะแนน
ระดับการปฏิบัติบางครั้ง	ให้ 1 คะแนน
ระดับไม่ปฏิบัติ	ให้ 0 คะแนน

การสร้างและตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

แบบสอบถามฉบับนี้ ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นเองโดยมีขั้นตอนในการสร้าง ดังนี้

1. ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ในเรื่องพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนของประชาชนในเขตเทศบาลนครแหลมฉบัง จากนั้นกำหนดกรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย กำหนดนิยาม และเพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม
2. สร้างแบบสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนของประชาชนของเทศบาลนครแหลมฉบัง และตรวจสอบเนื้อหาของแบบสอบถามว่าครอบคลุม

683466290

วัตถุประสงค์หรือไม่ จากนั้นนำไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาแล้วนำมาปรับปรุงตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา

3. นำแบบสอบถามเสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน คือ

- 3.1 นายอาคม นันตติกุล รองปลัดเทศบาล รักษาการแทน ปลัดเทศบาลนครแหลมฉบัง
- 3.2 ดร.กาญจนา บุญยัง อาจารย์ประจำวิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา
- 3.3 ดร.อุษณากร ทาวะรัมย์ อาจารย์ประจำวิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา

เพื่อทำการพิจารณาตรวจสอบความเที่ยงตรง และความถูกต้องของเนื้อหา ตลอดจนความชัดเจนและการใช้ภาษาที่เหมาะสมของข้อคำถาม ว่า สอดคล้องกับสิ่งที่ต้องวัดเพียงใด ซึ่งใช้เกณฑ์การประเมินความสอดคล้องกำหนดค่าตัวเลข ดังนี้

- +1 เมื่อแน่ใจว่าข้อคำถามมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์
- 0 เมื่อไม่แน่ใจว่าข้อคำถามมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์หรือไม่
- 1 เมื่อแน่ใจว่าข้อคำถามไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์

หลังจากนั้นนำคะแนนของผู้เชี่ยวชาญมาหาค่าดัชนีความสอดคล้องโดยใช้สูตรของโรวินสกี และแฮมเบิลตัน (ส่วน สายยศและอังคณา สายยศ, 2543) ดังนี้

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC แทน ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์

$\sum R$ แทน ผลรวมคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด

N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

และสามารถแปลความหมายของค่าดัชนีความสอดคล้องได้ดังนี้

ถ้า ดัชนีความสอดคล้องมีค่า 0.5 ขึ้นไป หมายความว่า ข้อคำถามนั้นใช้ได้

ความสอดคล้องมีค่าต่ำกว่า 0.5 ลงมา หมายความว่า ข้อคำถามนั้นใช้ไม่ได้/ ต้องปรับปรุง

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยคัดเลือกดัชนีความสอดคล้องกับเนื้อหาที่มีค่าตั้งแต่ 0.67-1.00 จึงจะถือว่ามีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับจุดมุ่งหมายที่ต้องการวัด

4. นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้ (Try out) กับที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อหาคุณภาพของเครื่องมือ แล้วนำมาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

683466290

โดยใช้วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (Coefficient alpha) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.7 จึงสามารถนำไปเก็บข้อมูลจริงต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลมีขั้นตอน ดังนี้

1. ผู้วิจัยขอหนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลพร้อมส่งแบบสอบถามไปยังกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งได้แก่ตัวแทนครัวเรือนในเขตเทศบาลนครแหลมฉบัง อำเภอสัตหีบ จังหัดชลบุรี
2. นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาตรวจสอบความสมบูรณ์
3. จากการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้แจกแบบสอบถามไปจำนวน 400 ชุด

การพิทักษ์สิทธิกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

1. ผู้วิจัยรับรองว่าจะเก็บข้อมูลเกี่ยวกับบุคคลเป็นความลับ จะเปิดเผยได้เฉพาะในส่วนที่เป็นสรุปผลการวิจัย การเปิดเผยข้อมูลของบุคคลต่อหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องต้องได้รับการอนุญาตจากบุคคลผู้เข้าร่วมโครงการวิจัย
2. การเข้าร่วมโครงการวิจัยเป็นไปด้วยความสมัครใจ ผู้เข้าร่วมโครงการวิจัยได้ทุกเมื่อ โดยการปฏิเสธการเข้าร่วมโครงการวิจัยได้ และสามารถถอนตัวออกจากการเป็นผู้เข้าร่วมโครงการวิจัยได้ทุกเมื่อ โดยการปฏิเสธหรือถอนตัวของผู้เข้าร่วมโครงการวิจัยจะไม่มีผลกระทบต่อสิทธิประการใด ๆ ที่ผู้เข้าร่วมโครงการวิจัยจะพึงได้รับ

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลสำหรับการวิจัยครั้งนี้ แบ่งการวิเคราะห์ออกเป็น 3 ตอน คือ

1. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยเลือกใช้สถิติในการวิเคราะห์เพื่อให้สอดคล้องกับลักษณะของข้อมูลและตอบวัตถุประสงค์ ดังนี้

  - 1.1 ข้อมูลทั่วไปของครัวเรือน ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ในครัวเรือน ระยะเวลาอาศัย จำนวนสมาชิกในครัวเรือน โดยใช้เชิงพรรณนา (Descriptive statistics) ลักษณะของประชากร โดยใช้ความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)
  2. วิเคราะห์ข้อมูลตามพฤติกรรมกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในครัวเรือนที่ตั้งอยู่ในเขตเทศบาลนครแหลมฉบัง โดยใช้สถิติ ความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) เชิงพรรณนา (Descriptive statistics) ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (*SD*)

68346290

3. เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมในการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนของประชาชนในเขตเทศบาลนครแหลมฉบัง ระหว่างกลุ่มที่มีความแตกต่างกันในด้านเพศ โดยการทดสอบค่าที (t-test) และเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยของพฤติกรรมในการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาลนครแหลมฉบัง ระหว่างกลุ่มที่มีความแตกต่างในด้านระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ และจำนวนสมาชิกในครัวเรือน โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) และใช้สูตรการจัดการรายคู่เมื่อมีความแตกต่างด้วยสูตร LSD

เกณฑ์การแปลผล

นำผลคะแนนที่ได้มาวิเคราะห์ผลหาค่าเฉลี่ยเลขคณิต โดยมีเกณฑ์ในการแปลความ ดังนี้ ในการแปลความหมายของคะแนน ระดับความต้องการเกิดจากการวิเคราะห์เพื่อให้ทราบว่ายู่ในระดับจากการจัดกลุ่มคะแนนออกเป็น 3 ระดับ ซึ่งมีการจัดช่วงคะแนนดังนี้

1. หาพิสัย (Range) จากคะแนนที่ได้รับการสอบถาม โดยนำคะแนนสูงสุด-คะแนนต่ำสุด 2-0
2. หาอันตรภาคชั้น (Interval) โดยการกำหนดพิสัยหารด้วยจำนวนชั้นเท่ากับ 3 ระดับ

$$\begin{aligned} \text{สูตรอันตรภาคชั้น} &= \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนช่วงชั้น}} \\ \text{แทนค่าสูตร} &= \frac{2-0}{3} \\ &= 0.66 \end{aligned}$$

คะแนนเฉลี่ย 0.00-0.66 หมายถึง ครัวเรือนมีพฤติกรรมจัดการขยะอยู่ในระดับไม่ดี
 คะแนนเฉลี่ย 0.67-1.33 หมายถึง ครัวเรือนมีพฤติกรรมจัดการขยะอยู่ในระดับพอใช้
 คะแนนเฉลี่ย 1.34-2.00 หมายถึง ครัวเรือนมีพฤติกรรมจัดการขยะอยู่ในระดับดี

683466290

บทที่ 4

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง พฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนของประชาชนในเขตเทศบาลนครแหลมฉบัง “มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาลนครแหลมฉบัง อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี และเปรียบเทียบความแตกต่างของพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนของประชาชนในเขตเทศบาลนครแหลมฉบัง อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี จำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ ระยะเวลาที่อาศัย รายได้ในครัวเรือน และจำนวนสมาชิกในครัวเรือน โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการศึกษา จำนวนทั้งสิ้น 400 ชุด ซึ่งผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์เป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของประชากร

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์พฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนของประชาชนในเขตเทศบาลนครแหลมฉบัง อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี

ตอนที่ 3 ผลการเปรียบเทียบระดับของพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนของประชาชนในเขตเทศบาลนครแหลมฉบัง อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี จำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ ระยะเวลาที่อยู่อาศัย รายได้ในครัวเรือน และจำนวนสมาชิกในครัวเรือน

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของประชากร

ตารางที่ 3 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามสถานภาพส่วนบุคคล (n = 400)

สถานภาพส่วนบุคคล	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	178	44.50
หญิง	222	55.50

68346290

ตารางที่ 3 (ต่อ)

สถานภาพส่วนบุคคล	จำนวน	ร้อยละ
อายุ		
18-25 ปี	64	16.00
26-30 ปี	65	16.25
31-40 ปี	99	24.75
41-50 ปี	112	28.00
51-60 ปี	39	9.75
61 ปีขึ้นไป	21	5.25
ระดับการศึกษา		
ต่ำกว่าประถมศึกษา	7	1.75
ประถมศึกษา	50	12.50
มัธยมศึกษา/ ปวช.	140	35.00
อนุปริญญา/ ปวส.	82	20.50
ปริญญาตรี	95	23.75
สูงกว่าปริญญาตรี	26	6.50
อาชีพ		
นักเรียน/ นักศึกษา	24	6.00
ค้าขาย/ ธุรกิจส่วนตัว	67	16.75
รับราชการ/ รัฐวิสาหกิจ	71	17.75
พนักงานบริษัท/ ห้างร้าน	115	28.75
รับจ้างทั่วไป	86	21.50
อื่น ๆ	37	9.25
รายได้ในครัวเรือนต่อเดือน		
ไม่เกิน 5,000 บาท	28	7.00
5,000-10,000 บาท	74	18.50
10,001-20,000 บาท	194	48.50
20,001 บาทขึ้นไป	104	26.00

683466290

BUU-IThesis 59930007 independent study / rev: 10072561 10:09:48 / seq: 124

ตารางที่ 3 (ต่อ)

สถานภาพส่วนบุคคล	จำนวน	ร้อยละ
ระยะเวลาในการอยู่อาศัยในพื้นที่		
ต่ำกว่า 5 ปี	58	14.50
5-10 ปี	87	21.75
11-15 ปี	92	23.00
16 ปีขึ้นไป	163	40.75
จำนวนสมาชิกในครัวเรือน		
1-3 คน	144	36.00
4-6 คน	186	46.50
มากกว่า 6 คน	70	17.50

จากตารางที่ 3 พบว่าประชาชนส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 55.50 เป็นเพศชายคิดเป็นร้อยละ 44.50

อายุ พบว่า ประชาชนส่วนใหญ่มีอายุ 41-50 ปี คิดเป็นร้อยละ 28.00 รองลงมาคือ 31-40 ปี คิดเป็นร้อยละ 24.75 , มีอายุ 26-30 ปี คิดเป็นร้อยละ 16.25, มีอายุ 18 ปี-25 ปี คิดเป็นร้อยละ 16.00, มีอายุ 51-60 ปี คิดเป็นร้อยละ 9.75, และสุดท้ายมีอายุ 61 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 6.50 ตามลำดับ

ระดับการศึกษา พบว่า ประชาชนส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาระดับมัธยมศึกษา/ ปวช. คิดเป็นร้อยละ 35.00 รองลงมา มีระดับการศึกษาระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 23.75, มีระดับการศึกษาระดับอนุปริญญา/ ปวส. คิดเป็นร้อยละ 20.25, มีระดับการศึกษาระดับประถมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 12.50, มีระดับการศึกษาระดับสูงกว่าปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 6.50, และสุดท้ายมีระดับการศึกษาระดับต่ำกว่าประถมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 1.75 ตามลำดับ

อาชีพ พบว่า ประชาชนส่วนใหญ่มีอาชีพพนักงานบริษัท/ ห้างร้าน จำนวน 115 คน คิดเป็นร้อยละ 28.75, รองลงมา มีอาชีพ รับจ้างทั่วไป จำนวน 86 คิดเป็นร้อยละ 21.50, อาชีพรับราชการ/ รัฐวิสาหกิจ จำนวน 71 คน คิดเป็นร้อยละ 17.75, อาชีพค้าขาย/ ธุรกิจส่วนตัว จำนวน 67 คิดเป็นร้อยละ 16.75, อาชีพนักเรียน/ นักศึกษา จำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 6.00 และสุดท้ายคืออื่น ๆ จำนวน 37 คน คิดเป็นร้อยละ 9.25 ตามลำดับ

68346290

BUU-IThesis 59930007 Independent study / recv: 10072561 10:09:48 / seq: 124

รายได้ในครัวเรือนต่อเดือน พบว่า ประชาชนส่วนใหญ่มีรายได้ 10,001-20,000 บาท จำนวน 194 คน คิดเป็นร้อยละ 48.50, รองลงมา คือมีรายได้ 20,001 บาทขึ้นไป จำนวน 104 คน คิดเป็นร้อยละ 26.00, มีรายได้ 5,000-10,000 บาท จำนวน 74 คน คิดเป็นร้อยละ 18.50 บาท และสุดท้ายมีรายได้ ไม่เกิน 5,000 จำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 7.00 ตามลำดับ

ระยะเวลาในการอยู่อาศัยในพื้นที่ พบว่าประชาชนส่วนใหญ่มีระยะเวลาในการอยู่อาศัยในพื้นที่ 16 ปี ขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 14.50 รองลงมาคือมีระยะเวลาในการอยู่อาศัยในพื้นที่ 11-15 ปี คิดเป็นร้อยละ 23.00, มีระยะเวลาในการอยู่อาศัยในพื้นที่ 5-10 ปี คิดเป็นร้อยละ 21.75, และสุดท้ายคือมีระยะเวลาในการอยู่อาศัยในพื้นที่ต่ำกว่า 5 ปี คิดเป็นร้อยละ 14.50 ตามลำดับ

จำนวนสมาชิกในครัวเรือน พบว่าประชาชนส่วนใหญ่ มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือน 4-6 คน คิดเป็นร้อยละ 46.50 รองลงมาคือ มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือน 1-3 คน คิดเป็นร้อยละ 36.00 และสุดท้ายคือมีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนมากกว่า 6 คน คิดเป็นร้อยละ 17.50 ตามลำดับ

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์พฤติกรรมกรรมการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนของประชาชนในเขตเทศบาลนครแหลมฉบัง อำเภอสัตร์ราชา จังหวัดชลบุรี

ตารางที่ 4 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับเกี่ยวกับพฤติกรรมกรรมการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนของประชาชนในเขตเทศบาลนครแหลมฉบัง อำเภอสัตร์ราชา จังหวัดชลบุรีในปัจจุบันด้านภาพรวมต่าง ๆ

พฤติกรรมกรรมการจัดการขยะมูลฝอย	พฤติกรรมกรรมการจัดการขยะมูลฝอย			
	$\bar{X}$	SD	ระดับ	ลำดับ
1. ด้านการลดการเกิดขยะมูลฝอย	1.11	0.39	พอใช้	2
2. ด้านการคัดแยกขยะ	1.11	0.46	พอใช้	3
3. ด้านการนำกลับมาใช้ใหม่	1.12	0.44	พอใช้	1
รวม	1.11	0.38	พอใช้	

จากตารางที่ 4 พบว่า พฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนของประชาชนในเขตเทศบาลนครแหลมฉบัง โดยรวมอยู่ในระดับพอใช้ ($\bar{X}= 1.11, SD= 0.38$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านการนำกลับมาใช้ใหม่ มีพฤติกรรมกรรมการจัดการขยะมูลฝอย

อยู่ในระดับพอใช้ ($\bar{X}= 1.12, SD= 0.44$) รองลงมาอันดับสองคือ ด้านการคัดแยกขยะ อยู่ในระดับพอใช้ ($\bar{X}= 1.11, SD= 0.46$) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือด้านการลดการเกิดขยะมูลฝอย ($\bar{X}= 1.12, SD= 0.39$)

ตารางที่ 5 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับเกี่ยวกับพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนของประชาชนในเขตเทศบาลนครแหลมฉบัง อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรีด้านการลดการเกิดขยะมูลฝอย

ด้านการลดการเกิด ขยะมูลฝอย	ระดับการปฏิบัติ			$\bar{X}$	SD	ระดับ พฤติกรรม	อันดับ
	ประจำ	บางครั้ง	ไม่เคย				
1. ท่านปฏิเสธการรับ ถุงพลาสติกเมื่อซื้อของ ชิ้นเล็กหรือน้อยชิ้น	121 (30.25)	179 (30.25)	100 (25.00)	1.05	.74	พอใช้	7
2. ท่านใช้ถุงผ้าเวลาไป ซื้อสินค้าเพื่อใช้แทน ถุงพลาสติก	70 (17.50)	193 (48.25)	137 (34.25)	.83	.70	พอใช้	9
3. ท่านเลือกซื้อสินค้า ประเภทกินขวด เช่น น้ำปลา น้ำอัดลมที่เป็น ขวดแก้ว	104 (26.00)	219 (54.75)	76 (19.00)	1.12	1.20	พอใช้	5
4. ท่านเลือกใช้สินค้า หรือผลิตภัณฑ์ที่มีอายุ การใช้งานยาวนาน เช่น ถ่านไฟฉาย หลอดไฟที่มี มาตรฐาน	121 (30.25)	196 (49.00)	83 (20.75)	1.10	.71	พอใช้	6
5. ท่านเลือกซื้อสินค้าที่ มีบรรจุภัณฑ์ที่เป็นมิตร กับสิ่งแวดล้อม ได้แก่ สัญลักษณ์ฉลากเขียว สัญลักษณ์ประหยัดไฟ เบอร์ 5	134 (33.50)	202 (50.50)	64 (16.00)	1.18	.68	พอใช้	3

683466290

ตารางที่ 5 (ต่อ)

ด้านการลดการเกิด ขยะมูลฝอย	ระดับการปฏิบัติ			$\bar{X}$	SD	ระดับ พฤติกรรม	อันดับ
	ประจำ	บางครั้ง	ไม่เคย				
6. ท่านหลีกเลี่ยงการ ใช้วัสดุสิ้นเปลืองแบบ ใช้ครั้งเดียวแล้วทิ้ง เช่น จานกระดาษ กล่องโฟม แก้วน้ำ พลาสติก	103 (25.75)	194 (48.50)	103 (25.75)	1.00	.22	พอใช้	8
7. ท่านเลือกทาน อาหารที่ร้านแทนการ ห่อกลับบ้าน	112 (28.00)	235 (58.75)	53 (13.25)	1.15	.63	พอใช้	4
8. ท่านใช้ปั่นโตหรือ กล่องข้าวใส่อาหาร แทนกล่องโฟม	83 (20.75)	168 (42.00)	149 (37.25)	.84	.74	ไม่ดี	10
9. ท่านเลือกซื้อสินค้า ใช้ผลิตภัณฑ์ชนิดเติม เช่น น้ำยาล้างจาน น้ำยาปรับผ้านุ่ม	171 (42.75)	210 (52.50)	19 (4.75)	1.38	.58	พอใช้	2
10. ท่านนำขยะใน บ้านไปทิ้งทุก ๆ วัน	233 (58.25)	131 (32.75)	36 (9.00)	1.49	.66	พอใช้	1
ภาพรวม				1.11	.39	พอใช้	

จากตารางที่ 5 จำนวน ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับเกี่ยวกับพฤติกรรมจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนของประชาชนในเขตเทศบาลนครแหลมฉบัง อำเภอสัตหีบ จังหวัดชลบุรี ด้านการลดการเกิดขยะมูลฝอยพบว่า ในภาพรวมของประชาชนมีพฤติกรรมจัดการขยะมูลฝอยในภาพรวมอยู่ในระดับพอใช้มีค่าเฉลี่ย 1.11 ($SD = .39$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า การนำขยะในบ้านไปทิ้งทุก ๆ วันเป็นอันดับแรก อยู่ในระดับพอใช้มีค่าเฉลี่ย 1.49 ($SD = .66$) รองลงมาการเลือกซื้อสินค้าใช้ผลิตภัณฑ์ชนิดเติม เช่น น้ำยาล้างจาน น้ำยาปรับผ้านุ่ม

มีค่าเฉลี่ย 1.38 ($SD = .58$) และลำดับท้ายสุดคือการใช้ปั่นโตะหรือกล่องข้าวใส่อาหารแทนกล่องโฟม มีค่าเฉลี่ย .84 ($SD = .74$) ตามลำดับ

ตารางที่ 6 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับเกี่ยวกับพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนของประชาชนในเขตเทศบาลนครแหลมฉบัง อำเภอสัตหีบ จังหวัดชลบุรีด้านการคัดแยกขยะ

ด้านการคัดแยก	ระดับการปฏิบัติ			$\bar{X}$	SD	ระดับพฤติกรรม	อันดับ
	ประจำ	บางครั้ง	ไม่เคย				
1. ท่านมีการคัดแยกขยะอันตรายใส่ถุงขยะให้มิดชิดก่อนนำไปทิ้ง	123 (30.75)	174 (43.50)	103 (25.75)	1.05	.75	พอใช้	8
2. ท่านมีการคัดแยกประเภทขยะออกจากกัน	109 (27.25)	207 (51.75)	84 (21.00)	1.06	.69	ไม่ดี	6
3. ท่านมีการแยกประเภทขยะมีพิษไม่ปะปนกับขยะทั่วไป	104 (26.00)	180 (45.00)	116 (29.00)	.97	.74	พอใช้	9
4. ท่านมีการคัดแยกขยะ เช่น ขวดแก้ว ขวดพลาสติก กระดาษ เพื่อนำไปสร้างได้ให้กับครอบครัว	54 (13.50)	159 (39.75)	54 (13.50)	1.33	.70	พอใช้	10
5. ท่านมีการคัดแยกหนังสือพิมพ์ออกจากกองขยะในบ้าน	167 (41.75)	162 (40.50)	71 (17.75)	1.24	.73	พอใช้	2
6. ท่านมีการคัดแยกประเภทวัสดุพลาสติกก่อนทิ้ง	132 (33.00)	205 (51.25)	63 (15.75)	1.17	.68	พอใช้	4

683466290

ตารางที่ 6 (ต่อ)

ด้านการคัดแยก	ระดับการปฏิบัติ			$\bar{X}$	SD	ระดับพฤติกรรม	อันดับ
	ประจำ	บางครั้ง	ไม่เคย				
7. ท่านทิ้งเศษอาหารลงในถุงบรรจุขยะและผูกปากถุงทุกครั้งก่อนนำไปทิ้งในถังขยะ	141 (35.25)	158 (39.50)	101 (25.25)	1.10	.77	พอใช้	5
8. ท่านทำการคัดแยกขยะเปียกและขยะแห้งก่อนทิ้งทุกครั้ง	125 (25.75)	172 (43.00)	103 (31.25)	.95	.75	พอใช้	10
9. ท่านคัดแยกขยะที่ใช้แล้ว เช่น กระจ้อองพลาสติก ขวดแก้ว กระดาษ ก่อนทิ้ง	143 (35.75)	185 (46.25)	72 (18.00)	1.18	.71	พอใช้	3
10. ท่านคัดแยกเศษอาหารไปใช้ประโยชน์ เช่น เลี้ยงสัตว์ ทำปุ๋ย	134 (33.50)	153 (38.25)	113 (28.25)	1.05	.79	พอใช้	7
ภาพรวม				1.11	.46	พอใช้	

จากตารางที่ 6 จำนวน คำร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับเกี่ยวกับพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนของประชาชนในเขตเทศบาลนครแหลมฉบัง อำเภอสัตร์ราชา จังหวัดชลบุรี ด้านการคัดแยกขยะ พบว่า ในภาพรวมของประชาชนมีพฤติกรรมในการจัดการขยะมูลฝอยโดยภาพรวมอยู่ในระดับพอใช้ มีค่าเฉลี่ย 1.11 ($SD= .46$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ด้านการคัดแยกขยะ เช่น ขวดแก้ว ขวดพลาสติก กระดาษ เพื่อนำไปสร้างได้ให้กับครอบครัวเป็นอันดับแรก อยู่ในระดับพอใช้ มีค่าเฉลี่ย 1.33 ($SD= .46$) รองลงมา การคัดแยกหนังสือพิมพ์ออกจากกองขยะในบ้าน มีค่าเฉลี่ย 1.24 ($SD= .73$) และอันดับสุดท้าย การคัดแยกขยะเปียกและขยะแห้งก่อนทิ้งทุกครั้ง มีค่าเฉลี่ย .95 ($SD= .75$) ตามลำดับ

683466290

BUU-IThesis 59930007 independent study / rev: 10072561 10:09:48 / seq: 124

ตารางที่ 7 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับเกี่ยวกับพฤติกรรมจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนของประชาชนในเขตเทศบาลนครแหลมฉบัง อำเภอกีรีราชา จังหวัดชลบุรีด้านการนำกลับมาใช้ใหม่

ด้านการนำกลับมาใช้ใหม่	ระดับการปฏิบัติ			$\bar{X}$	SD	ระดับพฤติกรรม	อันดับ
	ประจำ	บางครั้ง	ไม่เคย				
1. ท่านมักจะใช้วัสดุที่สามารถนำกลับมาใช้ใหม่ได้อีก	137 (34.25)	181 (42.25)	82 (20.50)	1.14	.73	พอใช้	4
2. ท่านนำกระดาษที่ใช้แล้ว 1 หน้า กลับมาใช้ใหม่	155 (38.75)	159 (39.75)	86 (21.50)	1.17	.76	พอใช้	3
3. ท่านเก็บถุงพลาสติกที่มีสภาพยังใช้งานได้กลับมาใช้ได้อีก	171 (42.75)	193 (48.25)	36 (9.00)	1.34	.64	พอใช้	2
4. ท่านใช้บรรจุภัณฑ์ซ้ำหลายครั้งก่อนทิ้ง เช่น ถุงพลาสติกใช้ใส่ของซ้ำ กล่องกระดาษใช้บรรจุของ ถุงนมใช้เพาะกล้าไม้	97 (24.25)	175 (43.75)	128 (32.00)	.92	.75	ไม่ดี	10
5. ท่านเลือกซื้อสินค้าที่สามารถใช้ซ้ำได้ เช่น ถ่านไฟฉายแบบชาร์ตได้	122 (30.50)	146 (36.50)	132 (33.00)	.97	.80	ไม่ดี	7
6. ท่านนำชุดทำงานเก่าที่ยังอยู่ในสภาพดีมาใส่เล่นหรือใส่นอนอยู่บ้าน	138 (34.50)	160 (40.00)	102 (25.50)	.109	.77	พอใช้	5
7. ท่านใช้ภาชนะที่สามารถใช้ซ้ำได้ เช่น จานและแก้ว น้ำที่สามารถใช้ซ้ำได้	130 (32.50)	163 (40.75)	107 (26.75)	.106	.77	พอใช้	6

683466290

ตารางที่ 7 (ต่อ)

ด้านการนำกลับมาใช้ ใหม่	ระดับการปฏิบัติ			$\bar{X}$	SD	ระดับ พฤติกรรม	อันดับ
	ประจำ	บางครั้ง	ไม่เคย				
8. ท่านมีการดัดแปลง ของเหลือใช้หรือ ประดิษฐ์เพื่อใช้ ประโยชน์อีกครั้ง	105 (26.25)	172 (43.00)	123 (30.75)	.92	.75	พอใช้	8
9. ท่านนำวัสดุ ประเภทโลหะนำมา เป็นเครื่องประดับหรือ ของใช้ภายในครัวเรือน	101 (25.25)	166 (41.50)	133 (33.25)	.92	.76	ไม่ดี	9
10. ท่านนำเสื้อผ้าเก่า ไปบริจาค หรือนำมา ทำผ้าถูพื้น	276 (69.00)	104 (26.00)	20 (5.00)	1.64	.58	พอใช้	1
ภาพรวม				1.12	.44	พอใช้	

จากตารางที่ 7 จำนวน ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับเกี่ยวกับพฤติกรรมจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนของประชาชนในเขตเทศบาลนครแหลมฉบัง อำเภอสัตร์ราชา จังหวัดชลบุรี ด้านการนำกลับมาใช้ใหม่ พบว่า ในภาพรวมของประชาชนมีพฤติกรรมในการจัดการขยะมูลฝอยในภาพรวมอยู่ในระดับพอใช้ มีค่าเฉลี่ย 1.12 ($SD = .44$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า เสื้อผ้าเก่าไปบริจาค หรือนำมาทำผ้าถูพื้น เป็นอันดับแรก อยู่ในระดับพอใช้ มีค่าเฉลี่ย 1.64 ($SD = .58$) รองลงมา การเก็บถุงพลาสติกที่มีสภาพยังใช้งาน ได้กลับมาใช้ได้ อีก มีค่าเฉลี่ย 1.34 ($SD = .64$) และอันดับสุดท้ายการใช้บรรจุภัณฑ์ซ้ำหลายครั้งก่อนทิ้ง เช่น ถุงพลาสติกใช้ใส่ของชำ ก่อองกระดาษใช้บรรจุของ ถูจนมใช้เพาะกล้าไม้ มีค่าเฉลี่ย .92 ($SD = .75$) ตามลำดับ

683466290

ตอนที่ 3 ผลการเปรียบเทียบระดับของพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือน ของประชาชนในเขตเทศบาลนครแหลมฉบัง อำเภอสัตหีบ จังหวัดชลบุรี

สมมติฐานที่ 1 ประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนแตกต่างกัน

ตารางที่ 8 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างของพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนของประชาชนในเขตเทศบาลนครแหลมฉบัง จำแนกตามเพศ

เพศ	จำนวน	$\bar{X}$	<i>SD</i>	<i>t</i>	<i>Sig.</i>
ชาย	178	1.06	.40	-2.39	0.17
หญิง	222	1.15	.35		

จากตารางที่ 8 การเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาลนครแหลมฉบัง จำแนกตามเพศพบว่า ประชาชนที่มีเพศต่างกันมีพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานการวิจัย

สมมติฐานที่ 2 ประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนแตกต่างกัน

ตารางที่ 9 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างของพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนของประชาชนในเขตเทศบาลนครแหลมฉบัง จำแนกตามอายุ

อายุ	จำนวน	$\bar{X}$	<i>SD</i>
18-25 ปี	64	1.04	.42
26-30 ปี	65	1.12	.34
31-40 ปี	99	1.15	.37
41-50 ปี	112	1.14	.37

683466290

ตารางที่ 9 (ต่อ)

อายุ	จำนวน	$\bar{X}$	SD
51-60 ปี	39	1.12	.37
61 ปีขึ้นไป	21	1.12	.35
รวม	400	1.11	.38

จากตารางที่ 9 ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของพฤติกรรมกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาลนครแหลมฉบัง จำแนกตามอายุพบว่า อายุ 31-40 ปี มีคะแนนพฤติกรรมกรรมการจัดการขยะมูลฝอยเป็นอันดับแรก ($\bar{X}$ = 1.15, SD = .37) รองลงมา 41-50 ปี ($\bar{X}$ = 1.14, SD = .37) และอันดับสุดท้าย 26-30 ปี ($\bar{X}$ = 1.12, SD = .34) ตามลำดับ

ตารางที่ 10 ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างระดับพฤติกรรมกรรมการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนของประชาชนในเขตเทศบาลนครแหลมฉบัง จำแนกตามอายุ

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	$Sig.$
ระหว่างกลุ่ม	5	.75	.15	1.06	.38
ภายในกลุ่ม	394	55.49	.14		
รวม	399	56.24			

จากตารางที่ 10 การทดสอบความเท่ากันของความแปรปรวน พบว่า เป็นไปตามข้อกำหนด คือ Levene's test มีค่า $Sig.$ > .05 และผลการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยโดย ANOVA พบว่า ประชาชนที่มีอายุ ต่างกันมีพฤติกรรมกรรมการจัดการขยะมูลฝอยไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานการวิจัย

68346290

สมมติฐานที่ 3 ประชาชนที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกันมีพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนของประชาชนในเขตเทศบาลนครแหลมฉบัง จำแนกตามระดับการศึกษา

ตารางที่ 11 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างของพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนของประชาชนในเขตเทศบาลนครแหลมฉบัง จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	จำนวน	$\bar{X}$	SD
ต่ำกว่าประถมศึกษา	7	1.28	.16
ประถมศึกษา	50	1.04	.44
มัธยมศึกษา/ ปวช.	140	1.03	.42
อนุปริญญา/ ปวส.	82	1.17	.31
ปริญญาตรี	95	1.17	.33
สูงกว่าปริญญาตรี	26	1.27	.22
รวม	400	1.11	.38

จากตารางที่ 11 ผลการศึกษาพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนของประชาชนในเขตเทศบาลนครแหลมฉบัง จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า ต่ำกว่าประถมศึกษา มีระดับพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยเป็นอันดับหนึ่ง ($\bar{X}=1.28, SD=.16$) รองลงมา ระดับสูงกว่าปริญญาตรี ($\bar{X}=1.27, SD=.22$), ระดับปริญญาตรี ($\bar{X}=1.17, SD=.33$), ระดับอนุปริญญา/ ปวส. ($\bar{X}=1.17, SD=.31$), ระดับประถมศึกษา ($\bar{X}=1.04, SD=.44$) และระดับมัธยมศึกษา/ ปวช. ($\bar{X}=1.03, SD=.42$) ตามลำดับ

ตารางที่ 12 ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างระดับพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาลนครแหลมฉบัง จำแนกตามระดับการศึกษา

	statistic ^a	df1	df2	Sig.
Welch	5.10	5.00	56.47	.00
Brown-Forsythe	4.98	5.00	260.61	.00

$p \leq .05$

683466290

จากตารางที่ 12 การทดสอบความเท่ากันของความแปรปรวนพบว่าไม่เป็นไปตามข้อกำหนด คือ Levene's test มีค่า Sig <.05 ดังนั้นจึงใช้ผลการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยโดยใช้ Brown-Forsythe และค่า Welch พบว่า พฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนของประชาชนในเขตเทศบาลนครแหลมฉบังแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงยอมรับสมมติฐานการวิจัย

ตารางที่ 13 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบรายคู่ (Post hoc) ของค่าเฉลี่ยระดับพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนของประชาชนในเขตเทศบาลนครแหลมฉบัง

ระดับการศึกษา	$\bar{X}$	ต่ำกว่า ประถมศึกษา	ประถมศึกษา มัธยมศึกษา/ ปวช.	มัธยมศึกษา / ปวช.	อนุปริญญา/ ปวส.	ปริญญาตรี	สูงกว่า ปริญญาตรี
		1.28	1.04	1.03	1.17	1.17	1.27
ต่ำกว่า	1.28		0.24	0.25	0.11	0.11	0.01
ประถมศึกษา				0.01	0.13	0.13	0.23
ประถมศึกษา	1.04				0.14	0.14	-.23357*
มัธยมศึกษา/ ปวช.	1.03						
อนุปริญญา/ ปวส.	1.17					0.00	-0.10
ปริญญาตรี	1.17						-0.09
สูงกว่าปริญญา ตรี	1.27						

$p \leq .05$ * มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 13 การทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีการทดสอบ Dunnett C พบว่า ประชาชนในเขตเทศบาลนครแหลมฉบังที่มีการศึกษามัธยมศึกษา/ ปวช. มีระดับพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนแตกต่างกับประชาชนที่มีการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี โดยประชาชนที่มีการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรีมีระดับพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนสูงกว่าประชาชนที่มีการศึกษามัธยมศึกษา/ ปวช. อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

68346290

สมมติฐาน 4 ประชาชนที่มีอาชีพต่างกัน มีพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนแตกต่างกัน

ตารางที่ 14 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างระดับพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาลนครแหลมฉบัง จำแนกตามอาชีพ

อาชีพ	จำนวน	$\bar{X}$	SD
นักเรียน/ นักศึกษา	24	1.04	.44
ค้าขาย/ ธุรกิจส่วนตัว	67	1.16	.32
รับราชการ/ รัฐวิสาหกิจ	71	1.18	.29
พนักงานบริษัท/ ห้างร้าน	115	1.06	.44
รับจ้างทั่วไป	86	1.14	.32
อื่น ๆ	37	1.04	.46
รวม	400	1.11	.38

จากตารางที่ 14 ผลการศึกษาพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนของประชาชนในเขตเทศบาลนครแหลมฉบัง จำแนกตามอาชีพ พบว่า อาชีพรับราชการ/ รัฐวิสาหกิจ มีพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยเป็นอันดับแรก ($\bar{X}= 1.18, SD= .29$) รองลงมา อาชีพ ค้าขาย/ ธุรกิจส่วนตัว ($\bar{X}= 1.16, SD= .32$) และลำดับสุดท้ายอาชีพพนักงานบริษัท/ ห้างร้าน ($\bar{X}= 1.06, SD= .44$) ตามลำดับ

ตารางที่ 15 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างระดับพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาลนครแหลมฉบัง จำแนกตามอาชีพ

	statistic ^a	df1	df2	Sig.
Welch	1.57	5.00	123.20	.17
Brown-Forsythe	1.56	5.00	195.16	.17

จากตารางที่ 15 การทดสอบความเท่ากันของความแปรปรวนพบว่าไม่เป็นไปตามข้อกำหนด คือ Levene's test มีค่า Sig.<.05 ดังนั้นจึงใช้ผลการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ย

683466290

BUU-IThesis 59930007 independent study / rev: 10072561 10:09:48 / seq: 124

โดยใช้ Brown-Forsythe และค่า Welch พบว่า พฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนของประชาชนในเขตเทศบาลนครแหลมฉบังไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงปฏิเสธสมมติฐานการวิจัย

ตารางที่ 16 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างระดับพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาลนครแหลมฉบัง จำแนกตามรายได้ในครัวเรือนต่อเดือน

รายได้ในครัวเรือน	จำนวน	$\bar{X}$	SD
ต่ำกว่า 5,000 บาท	28	.96	.47
5,001-10,000 บาท	74	1.12	.36
10,001-20,000 บาท	194	1.07	.38
20,001 บาทขึ้นไป	104	1.23	.33
รวม	400	1.11	.38

จากตารางที่ 16 ผลการศึกษาพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนของประชาชนในเขตเทศบาลนครแหลมฉบัง จำแนกตามรายได้ในครัวเรือนต่อเดือน พบว่า 20,001 บาทขึ้นไป มีพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยเป็น อันดับแรก ($\bar{X}$ = 1.23, SD = .33) รองลงมา 5,001-10,000 บาท ($\bar{X}$ = 1.12, SD = .36) และลำดับสุดท้ายต่ำกว่า 5,000 บาท ($\bar{X}$ = .96, SD = .47) ตามลำดับ

ตารางที่ 17 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างระดับพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยในเขตเทศบาลนครแหลมฉบัง จำแนกตามรายได้ในครัวเรือนต่อเดือน

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	$Sig.$
ระหว่างกลุ่ม	4.00	2.25	.75	5.51	.00
ภายในกลุ่ม	396.00	53.99	.14		
รวม	400.00	56.24			

$p \leq .05$

683466290

จากตารางที่ 17 การทดสอบความเท่ากันของความแปรปรวน พบว่า เป็นไปตามข้อกำหนด คือ Levene's test มีค่า $Sig. > .05$ และผลการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยโดย ANOVA พบว่า ประชาชนที่มีรายได้ในครัวเรือนต่อเดือน ต่างกันมีพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยแตกต่างกันที่นัยสำคัญทางสถิติ .05 จึงยอมรับสมมติฐานการวิจัย

ตารางที่ 18 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบรายคู่ (Post hoc) ของค่าเฉลี่ยระดับพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนของประชาชนในเขตเทศบาลนครแหลมฉบัง

รายได้ในครัวเรือนต่อเดือน	$\bar{X}$	ต่ำกว่า 5,000 บาท	5,001-10,000 บาท	10,001-20,000 บาท	20,000 บาทขึ้นไป
		.96	1.12	1.07	1.23
ต่ำกว่า 5,000 บาท	.96		-0.16	-0.11	-.26*
5,001-10,000 บาท	1.12			0.05	-0.11
10,001-20,000 บาท	1.07				-.15*
20,000 บาทขึ้นไป	1.23				

จากตารางที่ 18 เมื่อทำการทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ ด้วยวิธีการทดสอบของ Scheffe พบว่า ประชาชนที่มีรายได้ในครัวเรือนต่อเดือนต่ำกว่า 5,000 บาท และ 10,001-20,000 บาท มีพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยแตกต่างจากประชาชนที่มีรายได้ในครัวเรือนต่อเดือน 20,000 บาทขึ้นไป โดยประชาชนที่มีรายได้ในครัวเรือนต่อเดือน 20,000 บาทขึ้นไป มีพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยสูงกว่า ประชาชนที่มีรายได้ในครัวเรือนต่อเดือน 10,001-20,000 บาท และประชาชนที่มีรายได้ในครัวเรือนต่อเดือนต่ำกว่า 5,000 บาท

683466290

สมมติฐานที่ 6 ประชาชนที่มีระยะเวลาที่อาศัย ต่างกัน มีพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือน แตกต่างกัน

ตารางที่ 19 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างระดับพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาลนครแหลมฉบัง จำแนกตามระยะเวลาในการอยู่อาศัยในพื้นที่

ระยะเวลาในการอยู่อาศัยในพื้นที่	จำนวน	$\bar{X}$	SD
ต่ำกว่า 5 ปี	58	1.21	.23
5-10 ปี	87	1.18	.23
11-15 ปี	92	1.18	.26
16 ปีขึ้นไป	163	1.22	.30
รวม	400	1.20	.27

จากตารางที่ 19 ผลการศึกษาพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนของประชาชนในเขตเทศบาลนครแหลมฉบัง จำแนกตามระยะเวลาอยู่อาศัยในพื้นที่ พบว่า ระยะเวลาในการอยู่อาศัยในพื้นที่ 16 ปีขึ้นไป เป็นอันดับแรก ($\bar{X}= 1.22, SD= .30$), รองลงมาระยะเวลา ต่ำกว่า 5 ปี ($\bar{X}= 1.21, SD= .23$) และอันดับสุดท้าย ระยะเวลา 11-15 ปี ($\bar{X}= 1.18, SD= .26$) ตามลำดับ

ตารางที่ 20 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างระดับพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาลนครแหลมฉบัง จำแนกตามระยะเวลาอยู่อาศัยในพื้นที่

แหล่งความแปรปรวน	<i>df</i>	<i>SS</i>	<i>MS</i>	<i>F</i>	<i>Sig.</i>
ระหว่างกลุ่ม	10.00	.14	.05	.66	.58
ภายในกลุ่ม	350.00	25.56	.07		
รวม	400.00	25.70			

683466290

จากตารางที่ 20 การทดสอบความเท่ากันของความแปรปรวนพบว่าไม่เป็นไปตามข้อกำหนด คือ Levene's test มีค่า $Sig > .05$ ดังนั้นจึงใช้ผลการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยโดยใช้ ANOVA พบว่า พฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนของประชาชนในเขตเทศบาลนครแหลมฉบังจำแนกตามระยะเวลาอยู่อาศัยในพื้นที่ไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานการวิจัย

ตารางที่ 21 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างระดับพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาลนครแหลมฉบัง จำแนกตามจำนวนสมาชิกในครัวเรือน

จำนวนสมาชิกในครัวเรือน	จำนวน	$\bar{X}$	SD
1-3 คน	144	1.14	.37
4-6 คน	186	1.08	.41
มากกว่า 6 คน	70	1.17	.29
รวม	400	1.11	.38

จากตารางที่ 21 ผลการศึกษาพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนของประชาชนในเขตเทศบาลนครแหลมฉบัง จำแนกตามจำนวนสมาชิกในครัวเรือน พบว่า จำนวนสมาชิก มากกว่า 6 คน มีพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยเป็นอันดับแรก ($\bar{X} = 1.17, SD = .29$) รองลงมา จำนวนสมาชิก 1-3 คน ($\bar{X} = 1.14, SD = .37$) และลำดับสุดท้าย จำนวนสมาชิก 4-6 คน ($\bar{X} = 1.08, SD = .41$) ตามลำดับ

ตารางที่ 22 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างระดับพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาลนครแหลมฉบัง จำแนกตามจำนวนสมาชิกในครัวเรือน

	statistic ^a	df1	df2	Sig.
Welch	2.17	2.00	210.32	.12
Brown-Forsythe	2.26	2.00	363.00	.11

683466290

จากตารางที่ 22 การทดสอบความเท่ากันของความแปรปรวนพบว่าไม่เป็นไปตามข้อกำหนด คือ Levene's test มีค่า Sig. <.05 ดังนั้นจึงใช้ผลการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยโดยใช้ Brown-Forsythe และค่า Welchพบว่า พฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนของประชาชนในเขตเทศบาลนครแหลมฉบังจำแนกตามจำนวนสมาชิกในครัวเรือนไม่แตกต่างกันจึงปฏิเสธสมมติฐานการวิจัย

ตารางที่ 23 สรุปผลการทดสอบสมมติฐาน

สมมติฐาน	ผลการทดสอบสมมติฐาน
1. ประชาชนที่มีเพศ ต่างกัน มีพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนแตกต่างกัน	ปฏิเสธสมมติฐานการวิจัย
2. ประชาชนที่มีอายุ ต่างกัน มีพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนแตกต่างกัน	ปฏิเสธสมมติฐานการวิจัย
3. ประชาชนที่มีระดับ การศึกษาต่างกันมีพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนแตกต่างกัน	ยอมรับสมมติฐานการวิจัย
4. ประชาชนที่มีอาชีพ ต่างกัน มีพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนแตกต่างกัน	ปฏิเสธสมมติฐานการวิจัย
5. ประชาชนที่มีรายได้ในครัวเรือนต่อเดือนต่างกันมีพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนแตกต่างกัน	ยอมรับสมมติฐานการวิจัย
6. ประชาชนที่มีระยะเวลาในการอยู่อาศัยในพื้นที่ต่างกันมีพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนแตกต่างกัน	ปฏิเสธสมมติฐานการวิจัย
7. ประชาชนที่มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนต่างกันมีพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือน แตกต่างกัน	ปฏิเสธสมมติฐานการวิจัย

683466290

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ในการศึกษา เรื่อง พฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนของประชาชนในเขตเทศบาลนครแหลมฉบัง อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี โดยมีวัตถุประสงค์ประการแรกเพื่อศึกษาพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนของประชาชนในเขตเทศบาลนครแหลมฉบัง จังหวัดชลบุรี ประการที่สองเพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนของประชาชนในเขตเทศบาลนครแหลมฉบัง อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ในครัวเรือน ระยะเวลาที่อยู่อาศัยในพื้นที่ และจำนวนสมาชิกในครัวเรือน โดยเก็บรวบรวมจากกลุ่มตัวอย่างคือ ครัวเรือนในเขตเทศบาลนครแหลมฉบัง อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี จำนวน 400 ชุด โดยสถิติที่ใช้ได้แก่ ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และใช้ t-test ในการเปรียบเทียบความแตกต่างที่มีตัวแปร 2 ตัวแปร และใช้ One-way ANOVA ใช้ในการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างกลุ่มตั้งแต่ 3 กลุ่มขึ้นไป รวมทั้งเมื่อมีความแตกต่างในรายคู่ใช้สูตรแบบ LSD ในการดูความแตกต่าง

สรุปผลการวิจัย

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผลการศึกษา พบว่า ประชาชนส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มากกว่าเพศชาย มีอายุระหว่าง 41-60 ปี ส่วนใหญ่จบการศึกษามัธยมศึกษา/ ปวช. ประกอบอาชีพพนักงานบริษัท/ ห้างร้าน มีรายได้ต่อเดือนเฉลี่ยที่ระหว่าง 10,001-20,000 บาท ระยะเวลาในการอยู่อาศัยในพื้นที่ 11-15 ปี และมีจำนวนสมาชิกในครัวเรือน 4-6 คน

ส่วนที่ 2 การวิเคราะห์พฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนของประชาชนในเขตเทศบาลนครแหลมฉบัง อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี

ผลการศึกษา พบว่า ประชาชน มีระดับพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยในภาพรวมต่าง ๆ อันดับแรก คือ ด้านการนำกลับมาใช้ใหม่ รองลงมาคือ ด้านการคัดแยกขยะ และอันดับสุดท้ายคือ ด้านการลดการเกิดขยะมูลฝอย

68346290

ส่วนที่ 3 การทดสอบสมมติฐาน

เพศ พบว่า ประชาชนเพศหญิงและเพศชายมีพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 จึงไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

อายุ พบว่า ประชาชนที่มีอายุต่างกันมีพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 จึงไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

ระดับการศึกษา พบว่า ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 จึงเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

อาชีพ พบว่า ประชาชนที่มีอาชีพต่างกันมีพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 จึงไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

รายได้ในครัวเรือนต่อเดือน พบว่า ประชาชนที่มีรายได้ในครัวเรือนต่อเดือนต่างกันมีพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 จึงเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

ระยะเวลาอยู่อาศัยในพื้นที่ พบว่า ประชาชนที่มีระยะเวลาอยู่อาศัยในพื้นที่ต่างกันมีพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 จึงไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

จำนวนสมาชิกในครัวเรือน พบว่า ประชาชนที่มีอายุต่างกันมีพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 จึงไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

อภิปรายผล

จากการวิจัย พบว่า พฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาลนครแหลมฉบัง อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี มีประเด็นสำคัญในการอภิปราย ดังนี้

พฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเทศบาลนครแหลมฉบัง ในภาพรวมด้านต่าง ๆ พบว่า โดยภาพรวมของพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนอยู่ในระดับพอใช้ ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ รุ่งอรุณ วงษ์อินทร์ (2556) ศึกษาเรื่อง พฤติกรรมจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาลเมือง อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี ผลการศึกษา พบว่า พฤติกรรมจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาลเทศบาลเมือง อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี โดยรวมมีพฤติกรรมจัดการขยะมูลฝอยอยู่ในระดับปฏิบัติบ่อยครั้ง ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการดำเนินการลดปริมาณขยะมูลฝอย (Reduce) และสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ชัยชนะ สงคำ (2554) ศึกษาเรื่อง พฤติกรรมจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาลเจ้บิลัง อำเภอเมืองสตูล จังหวัดสตูล ผลการศึกษาพบว่า พฤติกรรมจัดการขยะมูลฝอย

ของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลเจ๊ะบิลัง อำเภอเมืองสตูล จังหวัดสตูล โดยภาพรวมมีพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยมีระดับปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลางเมื่อพิจารณาในรายละเอียด สรุปได้ดังนี้

ด้านการคัดแยกขยะมูลฝอย พบว่า ประชาชนในเขตเทศบาลนครแหลมฉบัง มีระดับพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยในภาพรวมอยู่ในระดับพอใช้ ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ชัยชนะ สงคำ (2554) ศึกษาเรื่อง พฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาลเจ๊ะบิลัง อำเภอเมืองสตูล จังหวัดสตูล โดยภาพรวมมีพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยมีระดับปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งขัดแย้งกับผลงานวิจัยของ กัญญานัฐ กระทบ (2554) ศึกษาเรื่อง ความคิดเห็นและพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลป่าแดด อำเภอป่าแดด จังหวัดเชียงราย โดยภาพรวมมีการจัดการอยู่ในระดับดีมากมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ ด้านการคัดแยกขยะมูลฝอย รองลงมาได้แก่ ด้านการนำกลับมาใช้ใหม่ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือด้านการลดการเกิดขยะมูลฝอย

ด้านการลดการเกิดขยะมูลฝอย พบว่า ประชาชนในเขตเทศบาลนครแหลมฉบัง มีระดับพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยในภาพรวมอยู่ในระดับพอใช้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เกียรติกุล ถวิล (2558) ศึกษาเรื่อง พฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยในรูปแบบ 3R ของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองชลบุรี โดยภาพรวมพบว่าอยู่ในระดับปานกลางทุกประเด็น สามารถเรียงอันดับได้ดังนี้ ด้านการคัดแยกขยะมูลฝอย ด้านการนำกลับมาใช้ใหม่ และด้านการลดการเกิดขยะมูลฝอย และสอดคล้องกับงานวิจัยของ บุญทัน ทับผึ้ง (2556) ศึกษาเรื่องพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลแม่มิ อำเภอเมือง จังหวัดตาก ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านการลดการเกิดขยะมูลฝอยอยู่ในระดับปานกลาง การใช้ซ้ำอยู่ในระดับมาก และด้านการนำกลับมาใช้ใหม่อยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งขัดแย้งกับผลงานวิจัยของสมหญิง นุชปาน (2553) ศึกษาพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเทศบาลตำบลบางทราย อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี โดยภาพรวมมีพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยค่อนข้างไม่เหมาะสม เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านที่มีพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยดีที่สุดคือด้านการลดการเกิดขยะมูลฝอย (Reuse) ครัวเรือนเลือกใช้สินค้าที่มีความคงทนถาวรและมีอายุการใช้งานนานและซื้อสินค้าชนิดเติมเพื่อลดปริมาณขยะรองลงมาคือด้านการนำมาใช้ซ้ำ ครัวเรือนมีการนำกระดาษที่เหลือใช้มาทำกระดาษ โน้ตและนำขวดน้ำหวานหรือขวดแก้วอื่น ๆ ที่ใช้แล้วนำมาบรรจุน้ำดื่ม

683466290

ด้านการนำกลับมาใช้ใหม่ พบว่า ประชาชนในเขตเทศบาลนครแหลมฉบัง มีระดับพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยในภาพรวมอยู่ในระดับพอใช้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ รุ่งอรุณ วงษ์อินทร์ (2556) ศึกษาเรื่อง พฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองอำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี โดยรวมอยู่ในระดับปฏิบัติบ่อยครั้ง ซึ่งขัดแย้งกับผลงานวิจัยของ สุภาพร ศรีปาน (2552) ศึกษาเรื่อง พฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยในชุมชนของเทศบาลคอนหัวฟ่อ อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี โดยรวมมีพฤติกรรมจัดการขยะมูลฝอยแบ่งออกเป็น 3 ด้านด้วยกัน คือ ด้านที่ 1 พฤติกรรมจัดการขยะมูลฝอยด้านการลดการเกิดขยะมูลฝอยโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ด้านที่ 2 พฤติกรรมจัดการขยะมูลฝอยด้านการนำกลับมาใช้ใหม่ ภาพรวมอยู่ในระดับมากและด้านที่ 3 พฤติกรรมจัดการขยะมูลฝอยด้านการคัดแยกขยะมูลฝอยในภาพรวมระดับพฤติกรรมอยู่ในระดับมาก

เปรียบเทียบความแตกต่าง ของพฤติกรรมจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนของประชาชนในเขตเทศบาลนครแหลมฉบัง อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ในครัวเรือนต่อเดือน ระยะเวลาในการอยู่อาศัยในพื้นที่ และจำนวนสมาชิกในครัวเรือน มีดังนี้

ประชาชนที่มีเพศต่างกันมีพฤติกรรมจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ รุ่งอรุณ วงษ์อินทร์ (2556) ศึกษาเรื่อง พฤติกรรมจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองอ่างศิลา อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของพฤติกรรมจัดการขยะมูลฝอย พบว่า อายุ เพศ ที่ต่างกัน มีพฤติกรรมจัดการขยะมูลฝอยไม่แตกต่างกัน และสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ เกียรติกุล ถวิล (2558) ศึกษาเรื่อง พฤติกรรมจัดการขยะมูลฝอยในรูปแบบ 3R ของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองชลบุรี อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี พบว่า เพศ ที่ต่างกัน มีพฤติกรรมจัดการขยะมูลฝอยไม่แตกต่างกัน

ประชาชนที่มีอายุต่างกันมีพฤติกรรมจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ รัฐนันท์ บุญประดิษฐ์ (2556) ศึกษาเรื่อง พฤติกรรมจัดการขยะมูลฝอยในท้องถิ่นของประชาชนตำบลไทยสามัคคี อำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา พบว่า อายุที่ต่างกัน มีพฤติกรรมจัดการขยะมูลฝอยไม่แตกต่างกัน

ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีพฤติกรรมจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ .05 ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ณัฐวดี สุขช่วย (2558) ศึกษาเรื่อง พฤติกรรมจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบ้านด่าน อำเภอธวัชบุรี จังหวัดสระแก้ว พบว่า ระดับการศึกษาต่างกัน มีพฤติกรรมจัดการขยะมูลฝอยแตกต่างกัน อย่าง

683466290

มีนัยสำคัญที่ .05 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ รุ่งอรุณ วงษ์อินทร์ (2556) ศึกษาเรื่อง พฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองอ่างศิลา อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี พบว่า ระดับการศึกษาที่ต่างกัน มีพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ .05

ประชาชนที่มีอาชีพต่างกันมีพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ รัฐนันท์ บุญประดิษฐ (2556) ศึกษาเรื่อง พฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยในท้องถิ่นของประชาชนตำบลไทยสามัคคี อำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา พบว่า อายุที่ต่างกัน มีพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยไม่แตกต่างกัน

ประชาชนที่มีรายได้ในครัวเรือนต่อเดือนต่างกันมีพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ สมหญิง ศรีปาน (2553) ศึกษาเรื่อง พฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบางทราย อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้ต่อเดือนต่างกันมีพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ .05

ประชาชนที่มีระยะเวลาในการอยู่อาศัยในพื้นที่ที่ต่างกันมีพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนไม่แตกต่างกันซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ รัฐนันท์ บุญประดิษฐ (2556) ศึกษาเรื่อง พฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยในท้องถิ่นของประชาชนตำบลไทยสามัคคี อำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา พบว่า ระยะเวลาในการอยู่อาศัยในพื้นที่ที่ต่างกัน มีพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยไม่แตกต่างกัน

ประชาชนที่มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนต่างกันมีพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนไม่แตกต่างกันซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สมหญิง ศรีปาน (2553) ศึกษาเรื่อง พฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบางทราย อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีจำนวนสมาชิกต่างกันมีพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยไม่แตกต่างกัน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ เกียรติกุล ถวิล (2558) ศึกษาเรื่องพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยในรูปแบบ 3R ของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองชลบุรี อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี พบว่า เพศ ที่ต่างกัน มีพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยไม่แตกต่างกัน

683466290

ข้อเสนอแนะ

จากผลการศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนของประชาชนในเขตเทศบาลนครแหลมฉบัง อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี พบว่า พฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนอยู่ในระดับพอใช้ ผู้ศึกษามีข้อเสนอแนะจากการศึกษาดังนี้

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. ด้านการลดการเกิดขยะมูลฝอย จากการศึกษาพบว่า ประชาชนใช้ปิ่นโตหรือกล่องข้าวใส่อาหารแทนกล่องโฟมเป็นอันดับสุดท้ายจึงเสนอให้เทศบาลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจัดกิจกรรมหรือการเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับการลดปริมาณขยะมูลฝอยและส่งเสริมการสนับสนุนให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในด้านการลดการเกิดขยะมูลฝอยอย่างเป็นรูปธรรม

2. ด้านการคัดแยกขยะมูลฝอย จากการศึกษาพบว่า ประชาชนมีการคัดแยกขยะเปียกและขยะแห้งก่อนทิ้งทุกครั้งเป็นอันดับสุดท้าย ดังนั้นจึงขอเสนอให้เทศบาลมีนโยบายส่งเสริมการให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการคัดแยกขยะแต่ละชนิดรวมถึงประโยชน์และโทษของขยะแต่ละประเภท รวมไปถึงวิธีการจัดการขยะมูลฝอยที่ถูกต้อง

3. ด้านการนำกลับมาใช้ใหม่ จากการศึกษาพบว่า ประชาชนเลือกใช้บรรจุภัณฑ์ซ้ำหลายครั้งก่อนทิ้ง เช่น ถุงพลาสติกใช้ใส่ของซ้ำ กล่องกระดาษใช้บรรจุของ ถูนมใช้เพาะกล้าไม้ เป็นต้น อันดับสุดท้าย ดังนั้นจึงขอเสนอให้จัดทำโครงการหรือกิจกรรมส่งเสริมให้ประชาชนใช้สินค้าที่สามารถใช้ซ้ำหลาย ๆ ครั้งก่อนทิ้งรวมทั้งมีนโยบายส่งเสริมสนับสนุนให้มีโครงการด้านการนำกลับมาใช้ซ้ำ (Reuse) มากขึ้น

ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

1. เทศบาลควรมีการรณรงค์ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนเห็นความสำคัญเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยในด้านต่าง ๆ มากขึ้น โดยสื่อประชาสัมพันธ์เช่น เสียงตามสาย เอกสารแผ่นพับหรือป้าย เพื่อให้ประชาชนได้เกิดความรู้ความเข้าใจถึงประโยชน์ของการจัดการขยะมูลฝอยและโทษของขยะแต่ละประเภทอย่างเข้าใจ

2. เทศบาลควรจัดเวทีประชาคมเพื่อให้ประชาชนได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยในพื้นที่ของตนเอง เช่น แต่งตั้งคณะกรรมการในการดูแลในเรื่องการจัดการขยะในชุมชนหรือหมู่บ้านต่าง ๆ

3. เทศบาลควรมีการจัดอบรมให้ความรู้ ความเข้าใจ มุ่งส่งเสริมและสร้างจิตสำนึกในการจัดการขยะให้กับประชาชนในเขตเทศบาลนครแหลมฉบัง เพื่อช่วยลดปริมาณขยะที่จะเพิ่มขึ้นได้

683466290

4. เพื่อเป็นการส่งเสริมการจัดการขยะในครัวเรือนอย่างมีประสิทธิภาพเทศบาลเทศบาลนครแหลมฉบังควรจัดหาอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะมูลฝอย ไม่ว่าจะเป็นถังขยะหรืออุปกรณ์รองรับขยะ รถเก็บขยะ ให้มีความพร้อม เพียงพอและมีประสิทธิภาพ ซึ่งจะทำให้การจัดการขยะในครัวเรือนของประชาชนมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะเชิงวิชาการ

1. ควรทำการศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในเขตเทศบาลนครแหลมฉบัง อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี
2. ควรมีการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาลนครแหลมฉบัง อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี เช่นปัจจัยเกี่ยวกับความรู้ในการจัดการขยะมูลฝอย
3. ควรศึกษาในวิจัยเชิงคุณภาพ เพื่อให้ได้ข้อมูลในเชิงลึกจากประชาชนที่เป็นกลุ่มเป้าหมาย ในการศึกษาว่าจะทำอย่างไรให้ประชาชนมีระดับพฤติกรรมจัดการขยะมูลฝอยที่ดีมากขึ้น เพื่อลดภาระงานและงบประมาณในการจัดการขยะมูลฝอยให้กับเทศบาลนครแหลมฉบัง อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี
4. ควรมีการศึกษาพฤติกรรมจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาลอื่นเพื่อเปรียบเทียบผลการศึกษา

68346290

บรรณานุกรม

- กรมควบคุมมลพิษ. (2551). *คู่มือประชาชนเพื่อการลด คัดแยก และใช้ประโยชน์ขยะมูลฝอยชุมชน* (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ: ซีซี.
- กรมควบคุมมลพิษ. (2555). *แผนการจัดการมลพิษ พ.ศ.2555-2559*. กรุงเทพฯ: กองแผนงานและประเมินผลกรมควบคุมมลพิษ.
- กรมควบคุมมลพิษ. (2559). *รายการสถานการณ์ขยะมูลฝอยชุมชนของประเทศไทย*. เข้าถึงได้จาก http://www.pcd.go.th/wathaz_annual59
- กันยา สุวรรณแสง. (2538). *จิตวิทยาทั่วไป* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: อักษรพิทยา.
- กัลยาณี อุปราสิทธิ์. (2560). *พฤติกรรมกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของครัวเรือนในเขตเทศบาลตำบลสันโป่ง อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่*. วิทยานิพนธ์สาทรณสุขศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาสาทรณสุขศาสตร์, คณะสาทรณสุขศาสตร์, มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่.
- เกียรติกุล ถวิล. (2558). *พฤติกรรมกรรมการจัดการขยะมูลฝอยในรูปแบบ 3R ของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองชลบุรี อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี*. วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการเมืองการปกครอง, คณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ขนาดกลุ่มตัวอย่างที่เหมาะสม. (ม.ป.ป.). เข้าถึงได้จาก <https://sites.google.com/site/bb24559r/khnad-khxng-klum-tawxyang-thi-hemaa-sm>
- ชัยชนะ สงดำ. (2554). *พฤติกรรมกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลเจ้บิลัง อำเภอเมืองสตูล จังหวัดสตูล*. ปัญหาพิเศษรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารทั่วไป, วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ชูด้า จิตพิทักษ์. (2525). *พฤติกรรมศาสตร์เบื้องต้น* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: สารมวลชน.
- ณัฐวดี สุขช่วย. (2558). *พฤติกรรมกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาลบ้านด่านอำเภออรุณประเทศ จังหวัดสระแก้ว*. วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการเมืองการปกครอง, คณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- เทศบาลนครแหลมฉบัง. (2556). *แผนพัฒนาสามปี (พ.ศ. 2556-2560) เทศบาลนครแหลมฉบัง จังหวัดชลบุรี*: เทศบาลนครแหลมฉบัง.
- เทศบาลนครแหลมฉบัง. (2560). *ข้อมูลประชากรตามทะเบียนราษฎร*. วันที่ค้นข้อมูล 1 ตุลาคม 2560, เข้าถึงได้จาก www.lcb.go.th/index.php

683466290

- ธงชัย ทองทวี. (2553). *สภาพปัญหาการจัดการขยะมูลฝอย องค์การบริหารส่วนตำบลหนองขาม อำเภอจักราช จังหวัดนครราชสีมา*. วิทยานิพนธ์วิศวกรรมศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาวิศวกรรมโยธา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี.
- นัฐภัตสร ทองไทย. (2558). *พฤติกรรมกรรมการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลวังทอง อำเภอวังสมบูรณ์ จังหวัดสระแก้ว*. งานนิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารทั่วไป, วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- บุญทัน ทับผึ้ง. (2556). *พฤติกรรมกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลแม่ริม อำเภอเมือง จังหวัดตาก*. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาการปกครองท้องถิ่น, คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์, มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร.
- ประสาน ตั้งสิกบุตร. (2527). *ปัจจัยสังคมจิตวิทยาที่กำหนดการใช้วัดภูมิพิสัยป้องกันและกำจัดแมลงในส่วนผักบริเวณชานเมือง*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาสังแวดล้อม, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยมหิดล.
- พรรรณา สุรพันธ์พิทักษ์. (2540). *การสร้างและการทดสอบใช้หลักสูตรฝึกอบรมสิ่งแวดล้อมศึกษาเรื่องมลพิษจากขยะมูลฝอยสำหรับครูระดับประถมศึกษา*. วิทยานิพนธ์ศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาสิ่งแวดล้อมศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยมหิดล.
- รัฐนันท์ บุญประดิษฐ์. (2556). *พฤติกรรมกรรมการจัดการขยะมูลฝอยในท้องถิ่นของประชาชนตำบลไทยสามัคคี อำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา*. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารทั่วไป, วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- รุ่งกิจ บุรณ์เจริญ. (2555). *การจัดการขยะฐานศูนย์ กรณีศึกษาโรงเรียนจอมพระประจำสวรรค์ อำเภอจอมพระ จังหวัดสุรินทร์*. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต, สาขาวิชาการจัดการสิ่งแวดล้อม, คณะพัฒนาสังคมและสิ่งแวดล้อม, สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- รุ่งอรุณ วงษ์อินทร์. (2556). *พฤติกรรมกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองอ่างศิลา อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี*. ปัญหาพิเศษรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารทั่วไป, วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. (2543). *เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา (พิมพ์ครั้งที่ 3)*. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- วิมลสิทธิ์ เข้มศรี. (2526). *วิเคราะห์ในระบบทางเดินอาหาร 2*. กรุงเทพฯ: กรุงเทพฯเวชสาร.

- สมหญิง นุชปาน. (2553). *พฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบางทราย อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี*. ปัญหาพิเศษรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารทั่วไป, วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สุจรรยา ทิพย์มณี. (2558). *พฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลคำบง อำเภอห้วยผึ้ง จังหวัดกาฬสินธุ์*. วิทยานิพนธ์สาธาณสุขศาสตรมหาบัณฑิต, สาธาณสุขศาสตรมหาบัณฑิต, คณะสาธาณสุขศาสตร์, สาขาวิทยาศาสตร์อนามัยสิ่งแวดล้อม, มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- สุภาพร ศรีงาม. (2552). *พฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลดอนหัวฬ่อ อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี*. สารนิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การเมืองและการบริหารจัดการ, คณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สุรางค์ จันทร์เอม. (2541). *จิตวิทยาทั่วไป* (พิมพ์ครั้งที่ 11). กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- อุดมศักดิ์ สินธิพงษ์. (2547). *กฎหมายเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม*. กรุงเทพฯ: วิญญูชน.
- อุทัย หิรัญโต. (2526). *สารานุกรมศัพท์สังคมวิทยา-มานุษยวิทยา*. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.

683466290

ภาคผนวก

683466290

BUU iThesis 59930007 independent study / recv: 10072561 10:09:48 / seq: 124

แบบสอบถาม
เรื่องพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนของประชาชน
ในเขตเทศบาลนครแหลมฉบัง อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามนี้เป็นแบบสอบถามที่สร้างขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนของประชาชนในเขตเทศบาลนครแหลมฉบัง การศึกษาครั้งนี้จะเป็นประโยชน์แก่ผู้ที่เกี่ยวข้อง
2. ข้อมูลที่ได้จากท่านจะได้รับการรักษาไว้เป็นความลับ ฉะนั้นแบบสอบถามทุกชุดจะไม่ระบุชื่อผู้ตอบแบบสอบถาม และจะไม่ส่งผลต่อผู้สอบแบบสอบถามแต่ประการใด การวิเคราะห์ข้อมูลและเสนอผลงานผู้ศึกษาจะทำในภาพรวม
3. แบบสอบถามฉบับนี้ แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้
ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม
ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนของประชาชนในเขตเทศบาลนครแหลมฉบัง อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี
4. ขอความกรุณาตอบแบบสอบถามทุกข้อตามความเป็นจริง เพื่อให้ข้อมูลที่ได้รับเกิดประโยชน์สูงสุดต่อสังคมและส่วนที่เกี่ยวข้อง

ขอขอบคุณอย่างยิ่งที่ให้ความร่วมมือ

ผกาพรรณ ทองอยู่

นิสิตหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต

กลุ่มวิชาการจัดการภาครัฐและภาคเอกชน

วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา

68346290

BUU-IThesis 59930007 independent study / rev: 10072561 10:09:48 / seq: 124

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง หน้าข้อความตามความเป็นจริง สำหรับตัวท่าน

1. เพศ

- 1) ชาย 2) หญิง

2. อายุ

- 1) 18-25 ปี 2) 26-30 ปี
 3) 31-40 ปี 4) 41-50 ปี
 5) 51-60 ปี 6) 61 ปีขึ้นไป

3. ระดับการศึกษา

- 1) ต่ำประถมศึกษา 2) ประถมศึกษา
 3) มัธยมศึกษา/ ปวช. 4) อนุปริญญา/ ปวส.
 5)ปริญญาตรี 6) สูงกว่าปริญญาตรี

4. อาชีพ

- 1) นักเรียน/ นักศึกษา 2) ค้าขาย/ ธุรกิจส่วนตัว
 3) รับราชการ/ รัฐวิสาหกิจ 4) พนักงานบริษัท/ ห้างร้าน
 5) รับจ้างทั่วไป 6) อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

5. รายได้ในครัวเรือนต่อเดือน

- 1) ไม่เกิน 5,000 บาท 2) 5,000-10,000 บาท
 3) 10,001-20,000 บาท 4) 20,001 บาทขึ้นไป

6. ระยะเวลาในการอยู่อาศัยในพื้นที่

- 1) ต่ำกว่า 5 ปี 2) 5-10 ปี
 3) 11-15 ปี 4) 16 ปี ขึ้นไป

7. จำนวนสมาชิกในครัวเรือน

- 1) 1-3 คน 2) 4-6 คน
 3) มากกว่า 6 คน

683466290

ตอนที่ 2 พฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนของประชาชนในเขตเทศบาล

นครแหลมฉบัง อำเภอสรีราชา จังหวัดชลบุรี

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องแสดง ระดับพฤติกรรม ที่ตรงกับความเป็นจริงและโปรดตอบคำถามทุกข้อเพื่อประโยชน์ในการประมวลผล

ค่าคะแนนในแต่ละช่วงมีความหมายดังนี้

2 หมายถึง ระดับการปฏิบัติประจำ

1 หมายถึง ระดับการปฏิบัติบางครั้ง

0 หมายถึง ระดับไม่เคยปฏิบัติ

ข้อ	คำถาม	ระดับการปฏิบัติ		
		ประจำ	บางครั้ง	ไม่เคย
1.	ด้านการลดการเกิดขยะมูลฝอย ท่านปฏิเสธการรับถุงพลาสติกเมื่อซื้อของชิ้นเล็กหรือน้อยชิ้น			
2.	ท่านใช้ถุงผ้าเวลาไปซื้อสินค้าเพื่อใช้แทนถุงพลาสติก			
3.	ท่านเลือกซื้อสินค้าประเภทกินขูด เช่น น้ำปลา น้ำอัดลมที่เป็นขวดแก้ว			
4.	ท่านเลือกใช้สินค้าหรือผลิตภัณฑ์ที่มีอายุการใช้งานยาวนาน เช่น ถ่านไฟฉาย หลอดไฟที่มีมาตรฐาน			
5.	ท่านเลือกซื้อสินค้าที่มีบรรจุภัณฑ์ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ได้แก่ สัญลักษณ์ฉลากเขียวสัญลักษณ์ประหยัดไฟเบอร์ 5			
6.	ท่านหลีกเลี่ยงการใช้วัสดุสิ้นเปลืองแบบใช้ครั้งเดียวแล้วทิ้ง เช่น จานกระดาษ กล่องโฟม แก้วน้ำพลาสติก			
7.	ท่านเลือกทานอาหารที่ร้านแทนการห่อกลับบ้าน			
8.	ท่านใช้ปิ่นโตหรือกล่องข้าวใส่อาหารแทนกล่องโฟม			
9.	ท่านเลือกซื้อสินค้าใช้ผลิตภัณฑ์ชนิดเติม เช่น น้ำยาล้างจาน น้ำยาปรับผ้านุ่ม			

683466290

ข้อ	คำถาม	ระดับการปฏิบัติ		
		ประจำ	บางครั้ง	ไม่เคย
10.	ท่านนำขยะไปทิ้งทุกวัน			
11.	ด้านการคัดแยกขยะ ท่านมีการคัดแยกขยะอันตรายใส่ถุงขยะให้มิดชิด ก่อนนำไปทิ้ง			
12.	ท่านมีการคัดแยกประเภทขยะออกจากกัน			
13.	ท่านมีการแยกประเภทขยะมีพิษไม่ปะปนกับขยะ ทั่วไป			
14.	ท่านมีการคัดแยกขยะ เช่น ขวดแก้ว ขวดพลาสติก กระดาษ เพื่อนำไปสร้างได้ให้กับครอบครัว			
15.	ท่านมีการคัดแยกหนังสือพิมพ์ออกจากกองขยะใน บ้าน			
16.	ท่านมีการคัดแยกประเภทวัสดุพลาสติกก่อนทิ้ง			
17.	ท่านทิ้งเศษอาหารลงในถุงบรรจุขยะและผูกปากถุง ทุกครั้งก่อนนำไปทิ้งในถังขยะ			
18.	ท่านทำการคัดแยกขยะเปียกและขยะแห้งก่อนทิ้งทุก ครั้ง			
19.	ท่านคัดแยกขยะที่ใช้แล้ว เช่น กระจังพลาสติก ขวด แก้ว กระดาษ ก่อนทิ้ง			
20.	ท่านคัดแยกเศษอาหารไปใช้ประโยชน์ เช่น เลี้ยงสัตว์ ทำปุ๋ย			
21.	ด้านการนำกลับมาใช้ใหม่ ท่านมักจะใช้วัสดุที่สามารถนำกลับมาใช้ใหม่ได้อีก			
22.	ท่านนำกระดาษที่ใช้แล้ว 1 หน้า กลับมาใช้ใหม่			
23.	ท่านเก็บถุงพลาสติกที่มีสภาพยังใช้งานได้กลับมา ใช้ได้อีก			

683466290

BUU-IThesis 59930007 independent study / rev: 10072561 10:09:48 / seq: 124

ข้อ	คำถาม	ระดับการปฏิบัติ		
		ประจำ	บางครั้ง	ไม่เคย
24.	ท่านใช้บรรจุภัณฑ์ซ้ำหลายครั้งก่อนทิ้ง เช่น ถุงพลาสติก ใส้ใส่ของซ้ำ กล่องกระดาษใช้บรรจุของ ถุงนมใช้เพาะ กล้าไม้			
25.	ท่านเลือกซื้อสินค้าที่สามารถใช้ซ้ำได้ เช่น ถ่านไฟฉาย แบบชาร์ตได้			
26.	ท่านนำชุดทำงานเก่าที่ยังอยู่ในสภาพดีมาใส่เล่นหรือใส่นอนอยู่บ้าน			
27.	ท่านใช้ภาชนะที่สามารถใช้ซ้ำได้ เช่น จานและแก้วน้ำที่สามารถใช้ซ้ำได้			
28.	ท่านมีการดัดแปลงของเหลือใช้หรือประดิษฐ์เพื่อใช้ประโยชน์อีกครั้ง			
29.	ท่านนำวัสดุประเภท โลหะนำมาเป็นเครื่องประดับหรือของใช้ในครัวเรือน			
30.	ท่านนำเสื้อผ้าเก่าไปบริจาค หรือนำมาทำผ้าอูพื้น			

** ขอขอบคุณที่ท่านให้ความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถาม**

683466290